

ABC

NOWINY CODZIENNE

Nr. 179 A   **Rok XIV**
WARSZAWA
SOBOTA
24 czerwca
1939 R.
Cena 10 Gr.

NAJWIEKSZA SZTAFETA SPORTOWA ŚWIATA

Samolot sportowy nad pasmem grzbietu Jungfrau w chwili przelotu nad miejscem oznaczonym krzyżem.

Zlikwidować koncesje międzynarodowe

Istotny cel wystąpień Japonii

Starcie zbrojne japońsko-rosyjskie

SZANGHAJ, 23. 6. Spór angielsko - japoński na Dalekim Wschodzie zaostrza się coraz bardziej. Japonia stwierdziła ostatnio, że uważa za konieczne usunięcie z zajętych terytoriów chińskich obcych wpływów. Anglia oświadczyła ze swej strony, że w razie dalszego trwania obecnej sytuacji będzie musiała przedsięwziąć energiczne kroki, celem zabezpieczenia swych interesów. W obu oświadczeniach brak więc tonu pokojowego, któryby mógł sytuację polepszyć.

W koncesjach angielskich w dalszym ciągu władze japońskie stosują terror w stosunku do obywateli W. Brytanii. Coraz częstsze są wypadki aresztowania Anglików, a uciążliwe rewizje nie ustają również. Dowóz środków żywności do Tientsinu maleje coraz bardziej wobec wysokich kar nakładanych na właścicieli dzonok chińskich wiozących prowianty.

SWATAU PŁONIE
W Swatau wojska japońskie dokonały licznych aresztowań i natychmiastowych egzekucyj na

Chińczykach stawiających opór. Dywersanci chińscy podpalili olbrzymie składy towarów i szereg domów w kilku dzielnicach miasta. Pożar nie opanowany przez nikogo zniszczył już całe dzielnice i trwa w dalszym ciągu. Walka z pożarem jest tym trudniejsza, że dywersanci chińscy zniszczyli wodociągi.

STARCIE ZBROJNE

HONG KONG, 23. 6. Angielskie władze morskie zaleciły statkom handlowym angielskim, by w dalszym ciągu udawały się do Swatau, pomijając zakaz władz japońskich. W porcie znajdują się torpedowce brytyjskie „Cocult” i „Tanet” oraz amerykańskie „Pillsbury” i „Pope”.

Tokio donosi, że na granicy mandżurskiej doszło do ostrego starcia między siłami lotniczymi sowieckimi, a japońskimi. Według twierdzeń japońskich poważne siły lotnicze sowieckie przeleciały granicę mandżurską, nad którą spotkały się z flotyllą powietrzną japońską. Po obu stro-

nach znaczna ilość samolotów została stracona.

AKCJA WOJSKA

LONDYN, 23.6. Do Londynu przybył rzeczoznawca do spraw Dalekiego Wschodu z Mandżurii, który złożył raport o obecnej sytuacji w sporze japońsko - angielskim. Według tego raportu właściwym czynnikiem wywołującym zdrażnienie jest kierownictwo armii japońskiej. Kierownictwo ma istotnie dość trudne położenie w związku z dywersjami chińskimi grupującymi się koło koncesyj międzynarodowych, jednak zarządzenia wojskowe japońskie są zbyt drakońskie i przede wszystkim wymierzone nie przeciw Chińczykom, a przeciw Anglii.

ZLIKWIDOWAĆ KONCESJE

Zdaniem rzeczoznawcy wśród generałów japońskich istnieje tendencja do wykorzystania sytuacji obecnej celem zlikwidowania ostatecznego koncesji międzynarodowych. Koła wojskowe japońskie obawiają się, że w układach angielsko - sowieckich zwycięży teza sowiecka o konieczności gwarancji wschodnich granic Z. S. R. R. i że wówczas Sowiety całkowicie bez trudności będą mogli popierać Chiny, uniemożliwiając dalszy zabór Chin wojskom japońskim, a nawet przez poparcie Czang - Kai - Szeka odbierając dotychczasowe zdobycze. W tej sytuacji koncesje międzynarodowe mogłyby być czynnikiem militarnym bardzo niepożądanym, dlatego sfery wojskowe chciałyby uprzedzić przyszłe trudności likwidując ostatecznie koncesje.

Wojskowi japońscy sądzą, że Anglia zawiakłana w kwestie europejskie nie będzie reagowała zbyt energicznie.

STANOWISKO RZĄDU

Sfery rządzące są jednak przeciwnie zaognieniu sytuacji, chociażby ze względu na Amerykę i Francję, mają jednak duże trudności w opanowaniu sytuacji i usunięciu prowokacji. O ile więc Anglia zdola zachować mocne nerwy, zatarg zostanie zlokalizowany. Chodzi tylko o to, aby prowokacje nie przebrały zwykłej miary.

Opanowanie całej Europy

celem wojny niemieckiej

Sprzeczności pomiędzy armią i min. propagandy

BERLIN, 23.6. Ostatnio w Berlinie odbywają się periodyczne konferencje propagandowe prowadzone przez min. Goebbelsa, a mające na celu ustalenie zasadniczych haseł propagandy wojennej. Na ostatniej odprawie dr. Goebbels mówił o propagandzie ducha wojennego i celów wojny niemieckiej.

PROPAGANDA WEWNĘTRZNA

Stwierdziwszy na wstępie, że każda nowa akcja państw osi, która by natrafiała na opór innego państwa, przekształca się automatycznie w wojnę. Goebbels przeszedł do omówienia zasad propagandy wewnętrznej. Stwierdził, że przede wszystkim należy naciskać na psychiczny stan wewnętrzny Niemiec, gdyż od niego zależy wynik wojny. Trzeba więc odnowić — zdaniem Goebbelsa — pro-

pagandę hitlerowską, jaka istniała przed dojściem do władzy, a więc podkreślić należy walkę z kapitalizmem światowym i żydostwem międzynarodowym. Zolnierz niemiecki musi mieć poczucie, że przyszła wojna rozwiąże trudności gospodarcze i da pełny dobrobyt Niemcom. Wówczas nie wątpliwie lepiej będzie walczyć.

CELE WOJNY.

Jeśli chodzi o propagandę celów wojny, trzeba sugerować, że celem wojny jest przebudowa świata w myśl zasad narodowo - socjalistycznych. Narodowy socjalizm będzie mógł po wojnie pod rządami Niemiec opanować niemal całą Europę, a wówczas stosunki gospodarcze i społeczne będą zależały przede wszystkim od potrzeb niemieckich. Stąd też wojna zadowoli nie tylko ambicje imperialistyczne narodu niemieckiego, ale stworzy warunki, w których Niemcy będą ciągnęli korzyści z gospodarki całej Europy.

INCYDENT.

W czasie odprawy doszło do

charakterystycznego incydentu pomiędzy gen. Metzchem, a min. Goebbelsem i Himmlerem. Gen. Metzsch stwierdził, że założenia Goebbelsa są optymistyczne i nie biorą pod uwagę poważnych trudności gospodarczych i psychicznych wewnątrz Niemiec. Gen. Metzsch spytał Goebbelsa, gdzie się nauczył cenić wartości żołnierza, jak wiadomo bowiem Goebbels ze względu na swoją zdrowotność nie służył nigdy w wojsku. Goebbelsa poparł jednak Himmler, który powołał się na rozkaz kanclerza, że nie wolno mówić o sprawach wojskowych i należy zwalczać wszelkie nastawienia defetystyczne. Gen. Metzsch oświadczył jednak, iż składa oficjalne wyjaśnienie, że ocena możliwości żołnierza niemieckiego musi należeć do wojskowych, a nie do propagandystów siedzących przy biurku.

Jest to charakterystyczny objaw ciągle pogłębiającego się sporu między armią a ministerstwem propagandy Rzeszy.

Kreml żąda uparcie gwarancji dla państw bałtyckich

RYGA, 23.6. Z Moskwy donoszą, że Kreml nie chce odstąpić od żądania gwarancji dla państw bałtyckich. Podczas piątkowego spotkania z przedstawicielami Francji i Anglii ustalono, że Rosja Sowiecka pogląda na sprawę gwarancji dla Łotwy, Estonii i Finlandii nie zmieni.

Wobec ostatniego oświadczenia Molotowa, nacelnik Strang komunikował się telefonicznie z Londynem dowiadując się, jaka powinna być dalsza linia postępowania. Według wersji krążącej w Moskwie Strang ma dążyć do zawarcia porozumienia na zwięzonym podstawie według wspólnych założeń, które już zostały osiągnięte.

Prasa moskiewska zamieszcza jedynie obszerny komunikat o wręczeniu odpowiedzi sowieckiej, natomiast co do przebiegu roz-

Przelotne deszcze

Przewidywany przebieg pogody w dniu 24 bm.

W dzielnicach południowych chmurno, miejscami przelotne deszcze, na pozostałym obszarze kraju pogoda słoneczna i ciepła. Temperatura w ciągu dnia ok. 23 st. Slabnieją wiatry północno-wschodnie.

„Szukamy nowych talentów”
Konkurs sportowy ABC
Szczeroty w numerze niedzielnym

Rewizje u hitlerowców na Węgrzech

BUDAPEST, 23. 6. Władze na Węgrzech zdecydowały się przeprowadzić akcję przeciw wystąpieniom propagandy narodowo - socjalistycznej, która ostatnio przebrała miarę zwykłych swych wybryków. Obecnie przeprowadzono szereg rewizji i aresztowań działaczy narodowo - socjalistycznych. W siedzibie nazistów t. zw. „Domu ognistych strzał krzyża” przeprowadzono rewizję, konfiskując

ZURICH, 23. 6. Z Mediolanu donoszą, iż powstał tam tajny związek, mający na celu przeciwdziałanie porozumieniu włosko - niemieckiemu.

Dotychczasowe współdziałanie Włoch i Niemiec wywołuje od dawna nie tylko niezadowolenie, ale wprost oburzenie, szczególnie we Włoszech północnych, gdzie niechęć do Niemców jest bardzo silna. Ostatni wzrost wpływów niemieckich we Włoszech, a szczególnie rządzenie się Gestapo niemieckiego w krajach włoskich budzi coraz groźniejszy opór wśród najszerzszych warstw narodu włoskiego. Włosi o wiele wyżej kulturalnie stojący od Niemiec zawsze uważali Niemców za barbarzyńców, a ostatnie metody niemieckie tym bardziej pogłębiły to poczucie. Dlatego też musi wywoływać reakcję dyktat niemiecki w Italii.

Przejawem tej reakcji włoskiej jest ostatnio powstałe w Mediolanie tajny związek Garibaldczyków. Związek ten wydał swoją tajną deklarację, w której stwierdza, że był lojalny wobec rządu fasz-

stowskiego dopóki nie wszedł na błędne drogi współpracy z Niemcami.

Pamiętajcie — czytamy w odezwie — że dziś 12 tysięcy Włochów zostało zamkniętych w obozach koncentracyjnych na rozkaz Niemiec. Pamiętajcie, że dziś Gestapo administruje naszą ojczyznę. Pamiętajcie, że barbarzyńcy niemieccy chcą pełnić nas do wojny w interesie zaborczych germanów. Nie pozwólmy bezczęści naszej wielkiej kultury i tradycji. Usunijmy Gestapo, niezależnie się od Berlina.

Ostatnio w Mediolanie została rozrzucona ulotka kończąca się wezwaniem do wszystkich patriotów włoskich, by „strzegli czystości płomienia wielkiej Italii, który gorzał w sercu najlepszych jej synów, twórców zjednoczonej Włoch i bojowników przeciw zalewowi germańskiemu”.

Enuncjacja tej ulotki są niezwykle charakterystyczne dla nastrojów panujących w Italii:

309-23

Oto telefon działu prenumeraty „ABC”. Nowy Świat 15, I p. czynny od 9 — 16. Z tego telefonu na-

leży korzystać, chcąc zaprenumerować pismo, lub zgłosić zmianę adresu.

Brak nadmiernej sympatii w społeczeństwie włoskim to najbardziej delikatne określenie na uczuciowy stosunek społeczeństwa włoskiego do Niemiec. Prasa przynosi co raz to nowe informacje o objawach takiego stanu uczuciowego. Jeśli się weźmie pod uwagę specjalny ustrój polityczny Włoch, to te fakty, które do nas dochodzą są bardzo charakterystyczne.

Notując te wszystkie fakty nie należy jednak poddawać się sugestii, że oznaczają one zachwianie osi Berlin — Rzym. O istnieniu bowiem osi decyduje dziś nie społeczeństwo włoskie, ale przede wszystkim Mussolini i kierownictwo ruchu faszystowskiego. Poglądy tych zaś czynników są zupełnie inne, niż poglądy społeczeństwa włoskiego. Taki stan rzeczy wywołany jest różnymi przyczynami. Dużą rolę odgrywa tu niewątpliwie również tendencja różnych czynników, zmierzająca do nadania akcji obromiej przeciwko zakusom zaborczym niemieckim pełną akcją „antyfaszystowskiej” antynacjonalistycznej.

W tych warunkach ci, którzy naprawdę chcą przyczynić się do złamania osi, powinni nie tyle się cieszyć z nastrojów społeczeństwa włoskiego, które bardzo sympatyczne, ale dziś jeszcze nie mających decydującego znaczenia, ile dążyć do stworzenia takich faktów, któreby skłaniały kierownictwo partii faszystowskiej do zmiany swego stanowiska. Pierwszym takim faktem byłoby nie dopuszczenie tego, by różni mularze nie mogli tynkować budowanego gmachu „koalicji skierowanej przeciwko imperializmowi niemieckiemu, tylnikiem t. zw. bloku demokratycznego.

Na światowych rynkach pszenicznych

Tendencje: W Europie — niezmieniona
W Ameryce — wzmocniona

Światowe rynki pszeniczne w miesiącu maju br., podobnie jak każdego roku, pozostawały pod silnym wpływem stanu pogody, reagując bardzo żywo na wszelkie zmiany warunków atmosferycznych, szczególnie w poważniejszych ośrodkach produkcyjnych. Mimo znacznie większych wahań niż w ub. miesiącach, ogólna tendencja w Europie pozostała prawie niezmieniona, ceny w sprzedaży efektywnych utrzymały się, notowania zaś terminowe nawet nieznacznie zmniejszyły. W Stanach Zjedn. wystąpiło wyraźne wzmocnienie tendencji, które znalazło też wyraz w wyższych notowaniach około 7 proc. W Kanadzie rozwój sytuacji był spokojniejszy przy czym wyższe notowania byłyby znacznie mniejsze, niż w Stanach Zjedn. Głównym powodem wzrostu na rynku amerykańskim były susze, jakie daly się odczuć w rozmaitych częściach Stanów.

Oprócz warunków atmosferycznych, wzmocnieniu tendencji w Stanach sprzyjały zwyżka na rynku papierów wartościowych oraz pewne obawy inflacyjne w tym kraju.

NA PÓŁKULI POŁUDNIOWEJ

Na półkuli południowej warunki uprawy pod nowe zasiewy nie są na ogół korzystne ze względu na brak opadów. Wskutek tego prace w polu mogą się rozwijać stosunkowo wolno, co może wpłynąć, szczególnie w Argentynie, na zmniejszenie uprawy obszaru.

CZERWIEC		Wschód		Zachód	
24		3—16		20—0	
KSIĘZYC		Wschód		Zachód	
24		12—13		23—32	
SOBOTA		Dł. dnia		Ubyło	
24		16—44		0—1	

Dziś: św. Jana Chrzciciela

Jutro: św. Wilhelma

TEATRY

WIELKI: Nieczynny NARODOWY: K. Morgana „Lśniący strumień”.

NOWY: J. Zawieyskiego „Prawdziwe życie Anny”.

POLSKI: Sztuka Stefana Krzywoszewskiego „Kolejanki” z Andryczówną.

LETNI: O godz. 8 „Król bridge’a”.

MALY: „Ostroń świeżo malowana” R. Fauchois

MALE QUI PRO QUO: Nieczynny.

KAMERALNY: „Exposé pani ministerowej”.

MALICKI: (Marszałkowska 3): „Julia kupuje sobie dziecko” z Malicką.

„8.15”: „Baron Kimmelf” operetka Waltera Kelle.

ATENEUM: Komedia „Szczęśliwe dni”.

BUFFO: (Mokotowska 73): Teatr nieczynny.

ROS. STUDIO DRAM: (N. Świat 19): w czwartki, piątki, soboty i niedziele „Szczęśliwe małżeństwo” M. Słojka Trigera.

INSTITUT REDUTY: O godz. 8 w „Hanecka i duch” — St. Janowskiego

KINA

Informacje o filmach ogłaszanych dla młodzieży tel. 7.11-25

HOLLYWOOD: „Burza nad Bengali”. Na scenie występy artystów.

ITALIA: „Gdzieś młodzież”.

JURATA: „Groźny Bill” i „Siódme niebo”.

LOT: „Zaginiony horyzont” i „Pomyłany lokator”.

KOMETA: „Wakacje” i rewia.

MARS: „Walka o szczęście” i dodatki.

MIEJSKIE — Hipotečna 8: „20-na latka”.

NAPOLEON: „Wielka wygrana”.

OLZA: „Na bezbrzeżach” i dodatki.

KINO PARAFII SW. ANDRZEJA: „Czarny Hrabia”.

PARAFII SW. AUGUSTYNA: Nieczynny.

PANORAMA II (Nowy Świat 27): Grecja i Grotty podziemne w Egiptie.

PRAGA: „Wszystkie kobiety” i „Dziewczyna z Nowolipiek”.

PRASKIE OKO: „Cnotliwa Zuzanna” i „Kibic”.

ROMA: „Dr. Kildare”.

SOKOL: „Dama Pikowa” i „Kryzys skończony”.

STUDIO: „Dama z Malajki”.

ŚWIAT: „Pola Elizejskie” i dodatki

NA RYNKACH EUROPEJSKICH
Europa w bardzo słabym stopniu reagowała na zwyżkę amerykańską. W pierwszych dniach maja trwały jeszcze pewne ożywienie na skutek zwiększonych zakupów Anglii, jednak jeszcze w pierwszej połowie maja nastąpiło uspokojenie. Kupcy europejscy nie widzieli w pogorszeniu się stanu pól w Ameryce podstawy do przyspieszenia lub powiększenia zakupów bez względu na całokształt sytuacji statystycznej.

Zapasy, jakie przejdą na następny kampanię pozostaną, mimo zwiększonych obrotów, b. poważne. Międzynarodowy Instytut Rolniczy w Rzymie ocenia je na 16,5 mln. ton, odpowiadając więc one największym zapasom z okresu poprzedniego kryzysu zbożowego.

ULATWIENIE SYTUACJI

Słabsze zbiory w Ameryce Północnej niewątpliwie ułatwiają sytuację przyszłej kampanii, jednakże radykalnie nie potrafią jej zmienić. Jedynie gdyby stan pól wskazywał na jakiś katastroficzny wynik zbiorów, wówczas mogło by to zmienić wydatnie położenie i wówczas też niewątpliwie reakcja byłaby silniejsza.

Na podstawie obecnego stanu pól na półkuli północnej, jak też i warunków uprawy na półkuli południowej, można wydaje się wywnioskować, że sytuacja statystyczna w nowej kampanii przystępnie nie ulegnie pogorszeniu.

ŻYWSZE OBROTÓW

Obroty efektywne pszenicą były w Europie żywsze na początku miesiąca, później obracały się w granicach normalnych.

Anglia zakupywała szczególnie w pierwszej połowie miesiąca poważniejszą ilość pszenicy argentyńskiej i australijskiej. Poza stałe zakupywana pszenicą kanadyjską. Pszenica argentyńska znajdowała regularny zbyty do Belgii i Holandii, australijska zaś do Hiszpanii. Stale dokonywano również obrotów pszenicą francuską do Belgii i Holandii.

Pszenica naddunajska i bałkańska sprzedawana była tylko wy-

jątkowo wobec nierentujących się cen.

Poważne obroty zanotowano na rynkach Dalekiego Wschodu, Australia i Stany Zjedn. dostarczały stale pszenicę do Szanghaju. Poza tym dobrze zbyty znajdowała mąka australijska do Mandżurii.

Mimo zbliżających się zbiorów w krajach Azji Wschodniej przewiduje się, że pozostaną one nadal stałymi odbiorcami pszenicy zagranicznej.

Odezwa akademików śląskich Pielgrzymka do Piekar

Akademicy śląscy wydali odezwę, w której piszą:

Podjęliśmy inicjatywę wielkiej pielgrzymki do Cudownego Obozu Matki Boskiej Piekarskiej, w której uczestniczyć będzie zarówno inteligencja starsza jak i młodzież studiująca, oraz jak najliczniejsze rzesze ludu śląskiego, pragniemy uczynić zadość głębokiej potrzebie religijnej i w obliczu obecnej chwili dziejowej zmanifestować niezłomną jedność narodową, którą dziś — pomni wielkiej tradycji kultu Najświętszej Panny w naszych dziejach — pokrzepimy u stóp ołtarza Bożego a jutro, wzmocnieni wiarą, z równą gotowością złożymy w potrzebie na ołtarzu Ojczyzny! Jako strażnicy wysuniętego bastionu Najjaśniejszej Rzeczypospolitej pośpieszmy do Piekar uko-

czyć się wzorem wielkich duchów naszej przeszłości przed Najświętszą Panną, by uprosić za Jej wstawiennictwem Boga Wszemmocnego wającego w Swym ręku losy państw i narodów o pomoc w czekającej nas walnej rozprawie z neopogańskim ciemnocą, gnębą cym naszych dzielnych braci z nad Odry. Kto z Bogiem, z tym i Bóg!

Centralny Związek Ślązaków Studentów i Absolwentów Szkół Wyższych, Śląski Związek Akademicki: K! Silesia — Poznań, K! Silesania — Poznań, K! Vratila-

denckich, szerokie rzesze akademickie.

Akademicki Komitet Ślubowań Jasnogórskich tą drogą dziękuje wszystkim organizacjom i studentom za wzięcie udziału w uroczystościach Bożego Ciała.

Uroczystość zakończenia roku Nabożeństwo w kościele Akademickim

Dn. 25 bm. o godz. 10.30 odbędzie się w kościele akademickim Msza św. kończąca pracę bieżącego roku akad. Msza św. odbędzie się staraniem Naczelnej Konferencji Akademickiej, a udział wzięć winny, obok władz stu-

denckich, szerokie rzesze akademickie.

Akademicki Komitet Ślubowań Jasnogórskich tą drogą dziękuje wszystkim organizacjom i studentom za wzięcie udziału w uroczystościach Bożego Ciała.

Z życia akademickiego Nowe gmachy chemii

W piątek dnia 23 bm. zostało dokonane poświęcenie świeżo ukończonych gmachów chemii Uniw. J. P. Gmachy te, tworzące potężny dwupiętrowy blok znajdują się przy ul. Wawelskiej i stopniowo będą oddawane do użytku studentom. Już dziś pracuje tam kilkana-

ście osób, a bezpośrednio po wakacjach zostanie przeniesiony cały zakład chemii nieorganicznej.

W ciągu najbliższych lat mają tam być zainstalowane wszystkie inne zakłady, jak również pierwsze w Polsce naukowe badawcze pracownie chemiczne.

30 pociągów popularnych na „Dni Morza” do Gdyni

Od 27 czerwca do 3 lipca r. Liga Popierania Turystyki organizuje masowy zjazd do Gdyni i na Wybrzeże, pragnąc umożliwić wszystkim wzięcie udziału w uroczystościach dni morza. Uroczystości te nabierają w chwili obecnej szczególnego znaczenia i przystępują się w olbrzymią manifestację polskiego

społeczeństwa pod zgodnym hasłem „Nie damy odepchnąć się od Bałtyku”.

Niemal równocześnie z obchodem „Dni Morza”, bowiem dnia 1 lipca r. odbędzie się na Wybrzeżu Kongres Eucharystyczny.

W okresie tym uroczystości L. P. T. zorganizuje 30 pociągów popularnych z większych miast do Gdyni. Niezależnie od tego na podstawie indywidualnych kart uczestnictwa każdy, udając się na Wybrzeże w dniach 27 czerwca do 3 lipca r. będzie mógł skorzystać z 66 proc. niżki kolejowej. Karty uczestnictwa upoważniają będą ponadto do 4ch dowolnych przejazdów wycieczkowych na Wybrzeże za niższą 50 50 proc. oraz do bezpłatnego wstępu na wszystkie imprezy z okazji „Dni Morza”.

Zakwaterowaniem uczestników zjazdu zajmie się specjalny komitet.

Karty uczestnictwa L. P. T. na zjazd do Gdyni są już do nabycia w przedstawicielstwach L. P. T. na większych stacjach kolejowych oraz w biurach podróży.

Oświadczenie

Na podstawie wyników rozprawy sądowej oświadczam, iż notatka umieszczona w czasopiśmie „Mały Dziennik” nr. 74 z dn. 15.3.1939 r. pt. „Panie profesorze Wolkę, co było w tajemniczych paczkach wywiezionych z Zakładu Fizycznego Politechniki” oparta została na mylnych i nieprawdziwych informacjach, które wprowadziły mnie w błąd, przeto odwołuję zarzuty zawarte w tej notatce i z powodu mimowoli wyrządzonej p. prof. Wolkę krzywdy wyrażam mu swoje ubolewanie.

(—) O. Marian Wojcik
nacz. redaktor „Małego Dziennika”

Burdy w czerwonym magistracie Prezydent Kwapiński bije radnego

W czwartek odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej w Łodzi, na którym głosowano nad wnioskami Zarządu Miejskiego. W jednym z wniosków Zarząd Miejski zaproponował nazwanie parku przy ul. Sędziowskiej im. Andrzeja Struga. Przeciwno temu wnioskowi wystąpił zdecydowanie Klub Narodowy. Jeden z członków tego Klubu, apl. adw. Kręžel oświadczył, iż Strug, jako jeden z założycieli masonskiej loży „Wielkiego Wschodu”, rozwiązanej przez władze polskie za natypan-

stwową działalność, nie zasługuje na to, aby jego imieniem nazywać park.

Wywołało to wielką burzę na ławach socjalistycznych i żydowskich. Skorzystał z tego zamieszania prezes Kwapiński, odbierając mówcy głos, a udzielając go z kolei wiceprezydentowi miasta, socjaliście Purlatowi, który w polemice z wywodami Klubu Narodowego, m. in. obraźliwymi zwrotami, rzucił w stronę radnych narodowych zwrot: „Panowie nie macie nic wspólnego z niepodległością państwa polskiego”.

To powiedzenie spotkało się z ostrą reakcją radnych narodowych, między którymi zasiada wielu ochotników i b. oficerów W. P. Wzawa na sali trwała dłuższy

czas. W pewnym momencie radny narodowy Dembiński podszedł do prezydium, chcąc złożyć wniosek o nazwanie parku przy ul. Sędziowskiej imieniem s. p. wachmistrza Bujaka, zamordowanego przez żyda w Mińsku Mazowieckim.

Wtedy (tę treść częściowo podajemy za „Warszawskim Dziennikiem Narodowym”).

„Prezydent Kwapiński gwałtownie zerwawszy się ze swego fotela podbiegł do radnego Dembińskiego i zepchnął go z podium, rozrywając mu przy tym marynarkę, koszulę i krawat”.

Po tym niesłychanym zajściu prezydent Kwapiński zarządził przerwanie obrad.

Po wywołaniu posiedzenia radni narodowi wzięli udział w dalszych obradach, zapowiadając skierowanie sprawy o pobicie radnego Dembińskiego do sądu państwowego.

Wniosek sam, który stał się powodem tego zajścia, został głosami socjalistów, żydów i ozonowców uchwalony.

*Fabryka Frykotarzy
Jan Matuszewski
102 Marszałkowska 154,
Chmielna 33, Nowy Świat 40,
Marszałkowska 36.*

Winni katastrofy w Rembertowie przed Sądem Okręgowym

W sądzie okręgowym w Warszawie toczyła się sprawa trzech kolejarzy, nastawniczego Suchockiego, dyżurnego nadzorczego Dirksa i dyżurnego ruchu Lasoty,

oskarżonych o spowodowanie katastrofy w Rembertowie. Gdzie wskutek zderzenia pociągu towarowego z osobowym straciło życie 4 osoby, a 9 doznało ciężkich obrażeń.

Nastawniczy Suchocki, zaspawający, zostawił semafor zamknięty. Przed zamkniętym semaforem zatrzymał się pociąg osobowy a po pewnym czasie wpadł nań pociąg towarowy.

Oskarżeni tłumaczą się przemęceniem, spowodowanym ciężkimi warunkami pracy i płacy. Nastawniczy zarabiał 125 zł., dyżurny 175 zł., a dyżurny ruchu 200 zł. miesięcznie.

W piątek o godz. 10 sąd udał się na wizję lokalną do Rembertowa. Po wizji lokalnej i przemówieniach stron zapadnie wyrok.

Truciciel żony skazany na karę śmierci

W stołecznym Sądzie Apelacyjnym toczyła się rozprawa odwoławcza Stanisława Dylewskiego, skazanego na karę śmierci za otrucie żony.

Dylewski truł żonę systematycznie trucizną na szczyry, chcąc zawrzeć małżeństwo z 23-letnią Wł. Karczewską, przed którą udawał kawalera. W stosunku do Karczewskiej posunął się bardzo daleko, bowiem ta na rozprawie zeznała, że ma z nim dziecko.

Podjężenia nasunęły się lekarzowi Ubezpieczalni, który Dylewską leczył. Dylewska skarżyła się na bóle głowy, wymioty i biegunkę. Lekarz stwierdził zapalenie woreczka żółciowego. Zastosował środki lecznicze, jednak nastąpiło pogorszenie i Dylewska zmarła.

Pamiętaj! Rowery A. RYBOWSKIEGO, Leszno 26, tel. 11-95-54 SA NAJLEPSZE!

Manifestacja automobilowa w dniu Święta Morza

Stołeczny Komitet „Dni Morza” organizuje w dniu 25 b. m. wielką manifestację ku zadośćuczynieniu łączności całego społeczeństwa w sprawie stosunku do zagadnień Gdańska i Wybrzeża polskiego.

W manifestacji tej wezmą udział wszystkie pojazdy mechaniczne stolicy, to też Polski Touring Klub wzywa wszystkich członków do wzięcia udziału w tej manifestacji, przy czym prosi o bezwarunkowe zaopatrzenie wozów w proporzeczki klubowe.

Zbiórka pojazdów odbędzie się w lewym tyku jezdni p.l. Inwalidów, czolo przy jezdni ul. Mickiewicza; dojazd od miasta ulicą Mickiewicza.

Wszystkie pojazdy ustawiają się w rzędy trójwymiarowe (trzy samochody obok siebie), jedynie w wypadku braku miejsca — parami.

Pp. automobilisci zostaną na miejscu zaopatrzeni w pasy papierowe z

napisami propagandowymi i poinformowani o trasie korowodu, przez którą zostanie manifestacja.

Wszyscy automobilisci powinni stawić się dn. 25 b. m. na zlotu o godz. 10 rano.

Większość konferansjerów berlińskich w obozach koncentracyjnych

BERLIN, 23. 6. Charakterystycznym objawem zdenarowania oficjalnych czynników niemieckich jest niezwykle surowa cenzura tekstów kabaretów i teatryków rewiowych. Pomimo tej surowej cenzury od czasu do czasu złośliwe powiedzenia pod adre-

sem dyktatorów niemieckich przedostają się na scenki teatryków. Wówczas władze stosują terror, skazując konferansjerów berlińskich na pobyt w obozach koncentracyjnych.

Obecnie w Berlinie brak konferansjerów, gdyż co najmniej trzy czwarte wszystkich konferansjerów berlińskich znajduje się w obozach koncentracyjnych. Ci co pozostali, są całkowicie posłuszni propagandzie oficjalnej i pozwalają sobie na śmiałość jedynie pod adresem moaerstw zachodnich i Polski. Wskutek wyjąłowej nia teatryków z dowcipów politycznych na widowiskach są ciągle puste, a szereg scenek już zbankrutowało.

Zakon pruski został rozwiązany

Wojewoda pomorski zarządził rozwiązanie pruskiej prowincji niemieckiego zakonu Joannitów. Celem tego zakonu była pozornie działalność charytatywna, w rzeczywistości jednak było to stowarzyszenie ekskluzywne, do którego dostęp miała tylko pruska arystokracja rodowa, która nie

chciała podporządkować się wyrażaniu polskiej ustawy o stowarzyszeniach.

Likwidatorami zakonu wyznaczono zostali: adw. Tomczyk i dr. Rediger z Tczewa oraz adw. Kużaj i dr. Wozniowski z Wąbrzeźna.

POMOC ZIMOWA WYSŁA DZIECI NA KOŁONIE, WPLAĆ ZALEGŁE ŚWIADCZENIA!

„Czarna” śmierć

W kopalni „Ignacy” w Rybniku przynięciony został zwłami węgla górnik Robert Ośwież. W stanie beznadziejnym przewieziono go do szpitala.

Nasze „ABC”:

Szkoła i życie

Parę dni temu zakończył się rok szkolny. Maturzyści wyjeżdżają na obozy junackich hufców pracy, uczniowie na wyuczasy letnie. Ubiegły rok szkolny nie przyniósł ani w strukturze, szkolnictwa, ani w programach szkoły tak pożądanych zmian na lepsze. Od czasu zrealizowania reformy jędrzejewiczowskiej wychowawcy bezskutecznie apelują o konieczne zmiany, wskazując na bolesne szkody, jakie wyrządza obecnie obowiązująca ustawa. Wystarczy przypomnieć odcienie wsi od szkolnictwa średniego i wyższego, wystarczy przypomnieć, gdy chodzi o rozbudowę szkolnictwa, że blisko milion dzieci jest poza murami szkolnymi.

Nie tylko jednak formalna struktura naszego szkolnictwa jest błędna. Większe może szkody wyrządza atmosfera bijąca z programów szkolnych i panująca oficjalnie w całym naszym szkolnictwie. Wystarczy bowiem przejąć oficjalne zasady programowe, aby znaleźć w nich dążenie do wychowania w oderwaniu od tradycji narodowych, od założeń katolickich, dążenie do wychowania t. zw. ogólnoludzkiego do typu obywatela, któryby nie był związany więzami psychicznymi ze społeczeństwem narodowym.

Młodzi polska przeżywa bardzo daleko idące trudności wskutek tak ułożonego programu wychowawczego. Naturalny bowiem prąd narodowy ogarnął przede wszystkim młode pokolenie, nie wyłączając tych najmłodszych, którzy szukają nawiązania do tradycji narodowej, którzy chcą w nauce znaleźć wskazówki, jak należy słuszenie postępować zgodnie z potrzebami przyszłości Polski. Tymczasem program szkoły usiłuje zaprzeczać tym właśnie wartościom narodowym na korzyść jakichś nieokreślonych ideałów ogólnoludzkich, co przede wszystkim zbiega się z korzyścią żydowską. Dla tego też powstaje rozbieżność pomiędzy młodzieżą a wychowawcami. Dlatego budzi nieufność, a nawet nierzadziej wrogość, która wśród jednych powoduje zniechęcenie do jakiejś szerszej pracy, wśród innych wywołuje przeciwdziałanie, które jeśli nie znajdzie linii wytycznej może prowadzić do manowce.

Znaczenie młodego pokolenia życia narodowego, pokolenia, które przecież będzie budować przyszłość rozumie chyba każdy. W naszej sytuacji jest jak najbardziej konieczne, aby to pokolenie mogło wyteżyć rzeczywistość swej w swej pracy społecznej, gospodarczej czy politycznej, aby nie marnować żadnych dobrych intencji i ofiarnych wysiłków. To rozdwojenie pomiędzy naturalnymi dążeniami narodowymi młodzieży a pomiędzy oficjalnymi tendencjami wychowawczymi młodzieży powoduje w psychice młodego pokolenia dysharmonię, unicestwia wiele bardzo cennych prac i dążeń. Dlatego zasadniczym warunkiem normalnego rozwoju młodego pokolenia polskiego jest szarmonizowanie tendencji wychowawczych z nurtem narodowym, tak przemożnie panującym wśród młodzieży.

Na to jednak, aby to szarmonizowanie było pełne, konieczna jest rezygnacja z twórczenia jakiegos typu porównawczego, który będąc typem jakimś właściwie nie ma żadnego wyrażonego dogmatu ani końca moralnego, a przejście do oparcia się o realne i wyraźne tradycje narodowe, tak silnie wiążące się w Polsce z poczuciem katolickim i myśleniem katolickim. Jest to nieodzowny warunek, aby prace wychowawcze w Polsce spełniły swą zasadniczą rolę przygotowania młodego pokolenia do spełniania obowiązków wobec narodu.

J. W.

O powiększenie handlu z Anglią

Zamiast żywić wroga współpracujemy z sojuszniką

W naszym artykule z dn. 5 bm. wskazaliśmy na niebezpieczne zmiany, jakie zaszły w obrotach handlowych Polski z Anglią i z Niemcami. Dziś zajmujemy się szczegółowym rozpatrzeniem niektórych ważniejszych pozycji naszego bilansu handlowego z tymi dwoma państwami.

WYWÓZ DO NIEMIEC

Najważniejszy jest bardzo znaczny, bo dochodzący w niektórych wypadkach do 50 proc. wzrost wywozu rolniczego do Niemiec (łącznie z Austrią). Najbardziej powiększył się eksport trzody chle-

wnej, który w roku 1937 osiągnął wartość 26 mln. zł. a w r. ubiegłym wzrósł do 39 mln. zł. Eksport innych zwierząt żywych oraz artykułów pochodzenia zwierzęcego (konserwy, nabiał, jaja i t. d.) powiększył się o 20 proc. Również znaczny był wzrost wywozu zbóż i innych wytworów pochodzenia roślinnego. Należy podkreślić, że w pierwszym kwartale bież. roku tendencja ta została utrzymana i nasz wywóz rolniczy do Niemiec był jeszcze większy, niż w pierwszym kwartale roku ubiegłego. Zwiększa bardzo znacznie powiększył się

eksport zbóż chlebowych.

Jednocześnie zmniejszył się w r. 1938 eksport artykułów pochodzenia roślinnego do Anglii, który i tak był znacznie mniejszy niż wywóz takichże artykułów do Niemiec. Wynosił on bowiem w r. 1937 — 11 mln. zł., a w r. 1938 nieco więcej niż 9 mln. zł., a więc przeszło 3 razy mniej niż eksport do Niemiec.

SUROWCE WŁÓKIENNICZE

Bardzo charakterystyczne są zmiany, jakie zaszły w dwóch

działach bardzo zresztą ważnych naszego wywozu. Chodzi tu o eksport surowców włókienniczych oraz drewna i wyrobów z niego. Otóż podczas gdy wywóz surowców włókienniczych z Polski do Niemiec wzrósł w r. 38 o 16 proc., to jednocześnie wywóz tych samych surowców do Anglii zmniejszył się o 14 proc. Zaznaczyć przy tym należy, że o ile do Niemiec wywozimy niemal wyłącznie surowce włókiennicze, to do Anglii nasz eksport włókienniczy obejmuje w znacznej mierze półfabrykaty i wyroby gotowe, jest więc niewątpliwie o wiele korzystniejszy dla całości naszej gospodarki.

Podobnie rzecz się ma z eksportem drzewnym. Spadł on, jeśli chodzi o Anglię, o przeszło 17 proc., a jednocześnie eksport drzewny do Niemiec wzrósł o przeszło 37 proc. Wreszcie należy zwrócić uwagę na bardzo znaczny, bo wynoszący 15 proc. wzrost eksportu metali nieszlachetnych (żelazo i cynk) do Niemiec.

IMPORT

Po stronie importu zachodzą również niepomyślne zjawiska. Polska musi importować w obecnym okresie zwiększonych inwestycji przemysłowych i zbrojeń, znaczne ilości maszyn i aparatów wszelkiego rodzaju, jak również sprzęt elektryczny. Otóż nie można uznać za pomyślny stan, w którym ten dział importu z-

Niemiec powiększył się w r. 1937 o blisko 80 proc. Przywieźliśmy bowiem z Rzeszy w r. 1937 maszyn, aparatów i sprzętu elektrotechnicznego na ogólną sumę 64 mln. zł., a w r. 1938 na sumę przeszło 114 mln. zł. Jednocześnie import maszyn, aparatów i sprzętu elektrotechnicznego z Anglii wynosił zaledwie 16 mln. zł. w r. 1937, a w r. 1938 — 24 miliony zł. czyli, że był 5 razy mniej niż import z Niemiec. To samo można powiedzieć o imporcie środków transportowych, a więc przede wszystkim samochodów. W r. ub. przywieźliśmy z Anglii samochodów i inn. środków transportu na ogólną sumę niecałych 11 mln. zł., czyli o 30 proc. więcej w r. 1937. Import natomiast środków transportowych z Niemiec powiększył się w r. 1936 o 36 proc. i wynosił 23,5 mln. zł. Dodajmy wreszcie, że wartość naszego importu narzędzi, instrumentów i aparatów precyzyjnych z Niemiec jest prawie 9-krotnie większa niż z Anglii, i że stale wzrasta, podczas gdy takiż import z Anglii zmalał nieco w roku ubiegłym.

WNIOSKI

Wskazywaliśmy na najbardziej istotne z punktu widzenia ogólnogospodarczego interesów Polski, jak również z punktu widzenia obronności kraju zmiany, które zaszły w ciągu roku ubiegłego, a których rozwój jest wysoce, z wyżej przytoczonych względów, niepożądanym.

Wnioski nasuwają się same. Musimy dążyć do bardzo znacznego ograniczenia naszych obrotów z Rzeszą Niemiecką, przy jednoczesnym bardzo wydatnym rozszerzeniu obrotów z Anglią. Bardzo podobna struktura gospodarcza obu tych państw, będących odbiorcami artykułów rolniczych, a dostawcami wyrobów przemysłowych — czyni przesunięcie takie, zupełnie możliwym.

J. M.

Brutalność i przemoc niemiecka jest cechą narodową

Socjalizm wybiela Niemców

(J. W.) Ostatnie „występy” propagandowe Goebbelsa zwróciły znowu uwagę na brutalne metody, jakie Niemcy stosują w swoich politycznych i społecznych działaniach. Niemieckiej pisze „KURIER POLSKI”:

U podstaw tej tragedii leży jakieś niemiłosiernie nieporozumienie i całkowita niemożność porozumienia się dwóch narodów. Anglii i Niemcy mówią dwoma językami. Do Niemców trzeba bowiem mówić wyraźnie, brutalnie, otwarcie. Ci, co tego nie potrafią lub nie chcą — nie porozumieją się z nimi nigdy. Nie mógł się z nimi porozumieć np. lord Edward Grey, który przez niedomówienia w stosunku do Niemiec przyczynił się do wybuchu wielkiej wojny.

Na szczęście politycy angielscy, będadcy dzisiaj u steru — zaczynają rozumieć polityczny język niemiecki i mówić w sposób, który może być zrozumiany w Berlinie.

Polacy natomiast, dzięki swym „sąsiedzkim” stosunkom z Niemcami winni znać dobrze całą brutalność pruską i pamiętać o tym, że tylko siłą można Niemców przywrócić do rzeczywistości. Musimy o tym nie tylko pamiętać, lecz i wyciągać bezpośrednie i tak aktualne dziś wnioski.

Istotnie bowiem — jak pisze „KURIER PORANNY” — propaganda niemiecka zatraciła poczucie rzeczywistości.

Propagandzie tej brak nie tylko szczerości i logiki, ale przede wszystkim elementarnego poczucia rzeczywistości, od której polityka niemiecka oderwała się w marcu tego roku. Być może propaganda ta sama zaczyna spostrzegać te braki, błędy, sprzeczności i zasadzki, które stwarzają coraz bardziej męczącą dla niej atmosferę.

Wątpimy jednak, czy Niemcy cofną się przed dotychczas stosowanymi metodami. Zatrącenie poczucia rzeczywistości jest bowiem cechą nietylę hitleryzmu i le narodową niemiecką. W historii mieliśmy wiele przykładów tego — dalej sięgając choćby przysiążenie dwóch mieczów królowi Władysławowi przed bitwą pod Grunwaldem, która tak bolesnie rozproszyła krzyżackie nadzieje, a bliżej warto wspomnieć o nie-

mieckiej propagandzie przed wojną światową. Niekiedy perswazja i tłumaczenia stoją bezsilne, wówczas skutecznie działa potęga militarna.

„ROBOTNIK” dzisiejszy stan Niemiec przyrównuje do epidemii.

To jest groźne, ale i duża także jest groźna, a jednak człowiek walczy z nią i zwycięża ją ostatecznie. Jak w ciężkich epidemiach cholery zarazek traci wreszcie na siłę, tak w tej epidemii dżumy duchowej zarazek musi stracić na siłę, i organizm niemiecki znacznie wrócić do zdrowia. Wtedy Europa zacznie oddychać spokojnie.

Pogląd ten jest bardzo szkodliwy. Bo zło leży tylko częściowo w hitleryzmie. Abstrahując od potępienia hitleryzmu, jako materialistycznego założenia ideowego stwierdzamy, że narodowy socjalizm jedynie uwypuklił cechy narodowe niemieckie, bije zazwyczaj wywołującym może specjalny przerosł brutalności i zachłanności niemieckiej, ale cechy te

były stale zarówno w Niemczech socjalistycznych jak i hitlerowskich. Ludzie się, że ze zmianą systemu ustanie napór niemiecki — to osłabia gotowość obrony Polski. Złudzenia takie leżą tylko w interesie międzynarodowej klasy — ale szkodzą interesom Polski.

A istotą tych nadziei na demokratyczny raj, jest dążenie do odzyskania wpływów żydowskich.

DZIEŃ W POLITYCE

PROF. PERETIATKOWICZ SEDZIA N. T. A.

Prezydent R. P. mianował profesora dr. Antoniego Peretiatkowicza, byłego rektora uniwersytetu poznańskiego sędzią najwyższego trybunału administracyjnego.

WITOS W TRUSKAWCU

Do Truskawca przybył na dłuższy pobyt Wincenty Witos. Przybyłego na kurację prezesa Stron, Ludowego powitał tamtejszy działacz ludowy dr. Targowski.

WYDALENIE Z NIEMIEC

Korespondentka „J. K. C.” w Berlinie.

nie, p. Helena Heinzdorf została zmuszona przez władze hitlerowskie do opuszczenia Niemiec. Opuszczając Niemcy dziennikarkę podejmował pożegnalny obiadem Zw. Prasy Zagranicznej w Berlinie.

DR. PAPEE AMBASADOREM W WATYKANIE

Dr. Kazimierz Papée, b. komisarz gen. R. P. w Gdańsku oraz b. poseł R. P. w Pradze objął ma stanowisko ambasadora R. P. przy Watykanie. Stanowisko to od kilku lat, po tragicznej śmierci s. p. Władysława Skrzyskiego, było nieobsadzone.

Napór teutoński na Wschód w przebiegu dziejów

II

Od chwili kiedy od dawnej monarchii Karola Wielkiego, odrywa się jej część niemiecka, zdawało się, że kraje germańskie ulegną dalszemu podziałowi na plemiona, silnie wyodrębniające się, zwłaszcza saskie, bawarskie, szwabskie, frankońskie i lotaryńskie. Lecz niebezpieczeństwo grożące ze strony Węgrów zmusza grupy lokalne do wyboru króla wspólnego ks. frankońskiego Konrada. Po jego śmierci na lat do — dalej sięgając choćby przysiążenie dwóch mieczów królowi Władysławowi przed bitwą pod Grunwaldem, która tak bolesnie rozproszyła krzyżackie nadzieje, a bliżej warto wspomnieć o nie-

jąc tytuł cesarski Karola Wielkiego i odbywając koronację w Rzymie.

Henryk I i Otton I dokonali pogromu Węgrów, po czym ruszyli do walki ze Słowianami nadłabskimi. Wojnę i podbój prowadzili umiejętnie, wyzyskując jedne plemiona przeciw drugim, co będzie stałą zasadą w walce z ludźmi we wschodniej Europie, a szczególnie przy ujarzmieniu Słowian. Henryk zmusił także do uległości i Czechy. Na ziemiach podbitych zakładają władcy niemieccy marcie, odpowiednio umocnione wa równiami i wojskiem. Tak zwana marcia wschodnia, na czele której stanął margrabia Gero, staje do walki z występującą na widownię dziejową Polską.

Mieszko I był księciem zręcznym i przebiegłym. Walczył zrzeczenie z Geronem, odparł argumenty niemieckie, dotyczące misji religijnej, przyjmując chrześcijaństwo z Czech, związał się z małżeństwem z Dąbrówką czeską i bezustannie dążył do niezależności.

Genialny Bolesław pragnął zjednoczyć Słowiańszczyznę do walki z Niemcami, zwłaszcza kiedy po prawdziwie „rymskim” władcy, jakim był Otton III wstąpił na tron, dążący do hegemonii Niemiec i podbój Słowiańszczyzny Henryk II. Wielki plan księcia polskiego uderzenia Henryk, podburzając przeciw Polsce, opowiadał już przez Bolesława Czechy, poza jednak dzielnością, odwagą i umiejętnością walki Bolesława, bronią Polski warunki naturalne, uniemożliwiające porażanie się sprawe wojsk Henryka. Wojna jest zwycięska, bo Bolesław choć nie zjednoczył Słowiańszczyzny Zachodniej, posunął w pokój w Budziszynie w r. 1018 daleko na zachód i południe granice Polski,

uzyskując Łużyce, Miłsko i Morawy.

Po śmierci ces. Henryka II Bolesław koronuje się uroczystie na króla Polski, która to koronacja staje się prawdziwym widocznym symbolem pełnej niezależności.

Kiedy Bolesław Chrobry umiera w roku 1025, cesarstwo staje się głównym organizatorem koalicji przeciw Mieszkowi II; ze wszystkich stron następuje najazd nieprzyjaciół i odrywanie terenów granicznych. Lecz w czasie tajemniczego bezkrólewia w Polsce między latami 1034 — 1038, wyrasta nowa siła słowiańska czeskiego Brzetysława, który nosi się z podobnymi planami jak Chrobry zjednoczenia Słowiańszczyzny.

Lecz i Konrad I i jego następca Henryk III, cesarzowie z dynastii frankońsko-salickiej, zwalczają tę nową siłę słowiańską, wygrywając tym razem Polaków przeciw Czechom, dzięki poparciu wygnanego z Polski księcia Kazimierza. Analogia całkowita w stosunku do polityki Henryka II wobec Bolesława Chrobrego — wieczne niecenie nienawiści, wieczna chęć występowania jako mediatorzy, zabezpieczające sobie panowanie. Kazimierz będąc księciem panującym jest uległy Niemcom, lecz już syn Bolesław Śmiały, korzystając z walk między Henrykiem IV a papieżem Grzegorzem Hildebrandem i upokorzenia cesarza w Kanossie, koronuje się, wskrzeszając tym obrzędem znowu samodzielność swego państwa. Dzięki intrygom jednak Henryka następuje bunt, popieranego przez niego księcia juniora, Władysława Hermana, przeciw Bolesławowi Śmiałemu i upadek ostatniego w niedostatecznie znanych i wyświełonych okolicznościach.

Przez Hermana Polska znowu

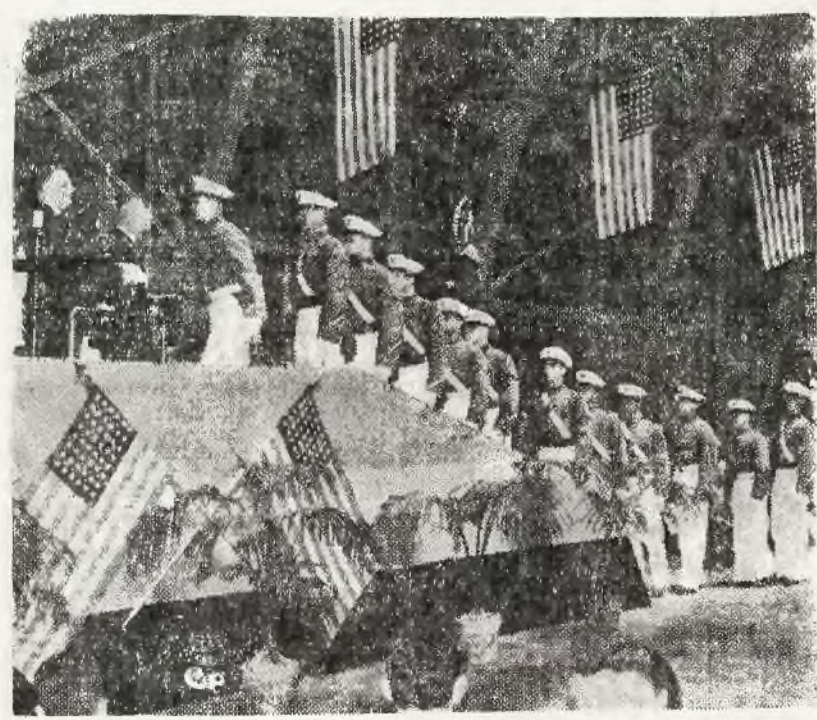
popada w pewną zależność od Niemiec. Dynastia frankońsko-salicka i w następnym pokoleniu w osobie cesarza Henryka V znowu wykorzystuje moment walki o koronę między synami Hermana, Bolesławem Krzywoustym i popieranym przez Niemcy Zbigniewem. Chodzi tu właściwie nie tylko o zwierzchnictwo, ale

śląska. Pod pozorem zdobycia dzielnic dla Zbigniewa, wkracza Henryk V na ziemię polską; walka toczy się systemem zaskakiwania przeciwnika — ostatecznie cesarz po ciężkiej klęsce na Psim Polu cofnął się nie nie uzyskując. Bolesław choć nie koronował się był właściwie zupełnie niezależnym księciem.

Po śmierci Krzywoustego (1138) i po wygaśnięciu dynastii frankońsko-salickiej (1125), nowa dynastia cesarska Hohenstaufów angażuje się nadzwyczaj silnie w walki z Bolesławem i w początkach jej rządów cesarzowie Konrad III i Fryderyk I Rudobrody popierają wygnanego Władysława I, syna Krzywoustego przeciwko jego młodszemu braciom. Fryderyk I wymusza od Bolesława Kędzierzawego hold w Krzyszkowie i zrzeczenie się Śląska, odanego potomstwu Władysława II, lecz jest to właściwie ostatni moment uroszczeń imperialnych w stosunku do Polski. Hohenstaufowie zbyt silnie zabrnęli w sprawy półwyspu apenińskiego i w walkach z papieżem i nie próbowali już odegrać tej roli w stosunku do Wschodu, co ich poprzednicy. Następnie zaś domy panujące niemieckie, Habsburgowie i Luksemburgowie, prowadzili przede wszystkim politykę dynastyczną, zmierzającą do zwiększenia własnych posiadłości rodowych, a wyrzekli się dawnych rojeń. (d. c. n.)

Pohrus.

PROMOCJA NA OFICERÓW ARMII AMERYKAŃSKIEJ

Prezydent Roosevelt wręcza dyplom i składa gratulacje nowopromowanym oficerom amerykańskim

Tabela loterii

4 dzień ciągnięcia 1-ej klasy 45-ej Loterii Państw.

I I II CIĄGIENIE GŁÓWNE WYGRANE

Główna wygrana 100.000 zł.
padła na nr. 43032
50.000 zł.: 54287
5.000 zł.: 3584 95184 163729
2.000 zł.: 43116 90297 95478
1.000 zł.: 42909 89895 148121

WYGRANE PO 500 ZŁ.

508 2802 3377 4295 937 5088 6127
7100 776 10039 648 12488 17201 801
20373 814 22797 852 984 23231 24081
27314 424 510 28421 29361 32767.
35271 42587 44281 46027 47204 478
518 48056 54150 55997 56575 59326
546 61188 63434 606 64194 65803
66508
58329 798 801 69 69462 932
71846 82 944 96 72083 73143 332
75557 80 79154 81278 83278 84259

Wygrane I klasy 45 Loterii

zł. **50.000** na Nr 54287

zł. **5.000** na Nr. 144291

padły w kolekturze J. Haładajowej

p. f.: „SZUKAŚ SZCZĘŚCIA? —

WSTĄP NA CHWILĘ!

Centrala: Warszawa, Nowy Świat 47

Oddziały: Krak.-Przedm. 87, Nowy-Świat 30, Marszałkowska 86,
Chłodna 68.

85245 585 781 87749 91126 94879
95045 96853 827 97808 98872
99712

100753 977 101804 102972 105348
512 107935 110369 111028 114584 947
118975 116046 991 118261 383 887
119560 730 862 123518 124717 126445
833 129581 132279 543 737
136291 139108 140599 141326
142128 718 145190 761 145979 148713
149012 881 150899 152241 307 157406
160339 163381

WYGRANE PO 62,50 ZŁ.

83 129 226 311 26 31 435 559 60
384 821 979 1062 281 722 979 2045
77 216 99 400 24 61 697 3376 525
806 80 83 86 4398 548 40 715 60 550
5505 95 835 6117 24 214 76 626 715

DRZWI OTWARTE DO SZCZĘŚCIA dla tych, co grają u DZIERŻANOWSKIEGO

72 7376 426 42 27 616 942 8076 66
365 435 50 525 611 13 733 9260 62
80 753 71 815 989 10536 622 65 764
886 11350 67 454 68 568 744 12229
328 561 641 766 850 13223 334 59
538 917 14051 58 353 601 19 22 693
15119 503 712 43 16280 17053 148
299 609 94 748 905 28 18049 70 217
363 806 17 942 19027 414 639 876
20002 29 139 627 976 21000 135 243
531 606 95 22063 696 725 828 23050
192 278 648 772 964 236 39 205 365
441 509 792 949 25414 872 908 91
26291 507 27831 920 28022 432 630
742 835 29038 206 54 305 28 49 96
948 30151 288 321 26 434 87 578 756
871 31024 64 479 911 732 972 52906
47 456 532 64.

33151 61 282 384 624 64 718 815 78
34060 436 714 827 970 35187 303 557
615 36025 249 344 65 470 672 743

67047 50 130 53 262 402 67 727
68 232 45 385 813 88 953 69167
70 436 927 99 70084 247 572 920
71042 287 665 974 72008 348 456
755 884 73083 174 213 338 486
575 992 74064 221 49 86 302 405
6 621 28 75121 25 224 390 506
797 76135 555 875 77048 693 758
845 985 78253 447 643 47 117 50
953 89 79099 872 457 649 706 62
907 989 80175 78 360 670 85 901
81022 226 53 365 449 96 659 82211
70 79 425 511 838 952 83075 388
619 56 875 84860 85250 327 63
813 47 929 59 86028 153 389 405
9 35 518 630 715 806 93 87148
242 313 88029 631 822 89038 127
647 775 90010 98 160 357 515 69
689 91128 298 689 749 811 87

92181 91 230 369 578 723 845
93042 267 941 42 94053 401 32 79
690 91 722 70 813 39 95126 70
91 287 70 640 62 751 841 999 9602
60 137 215 750 97 98018 101 60
277 320 46 434 43 703 858 63
99152 345 540 667 97 805
100038 82 115 239 303 13 402 95
537 78 641 101285 95 381 404 39 518
91 641 726 102134 52 483 522 769
103302 407 93 500 769 883 104039
288 636 105390 450 796 106266 307
612 24 98 722 36 824 74 107313 49
564 623 57 64 747 77 886 950 10808
313 20 46 53 475 627 39 716 55 851
109187 438 823 63 913 85 110113 668
710 991 10015 291 671 828 95 112033
459 679 794 894 982 91 113371 695
875 114582 734 932 115151 301 92 435
567 83 88 685 115988 117059 118 422
679 719 38 862 99 118155 519 635

119005 190 349 620 719 120883 67
423 61 788 859 992 121014 342 646
764 896 920 122584 638 711 123179
304 413 24 558 803 124099 205 58
332 444 569 618 125136 00 30 551
706 802 46 125000 38 204 664 911 99
127048 74 882 412 29 593 631 734
128143 61 201 618 129355 425 94 617
876 943 60 130077 266 576 809 908
131016 334 451 65 537 99 607 132584
860 931

133469 134066 488 872 958 135016
495 136065 340 446 960 137039 95
124 94 540 138626 759 900 58 139237
68 78 643 762 883 942 140474 742
141046 339 406 520 142168 508 825
95 143061 303 706 875 144411 687 880
978 145002 152 83 387 146120 218 522
676 707 836 73 147257 313 19 93 498
808 998 148256 462 717 989 149043
72 88 221 455 86 790 915 90 150385
80 549 851 72 92 983 151010 171 558
152000 13 24 164 84 355 504 558 83
809 982 153005 11 795 922 154086
655 155041 661 69 997 156118 426
787 807 157015 102 264 548 654 954
158990 159192 213 349 927 160468
555 687 161213 355 640 780 162053
62 267 73 824 419 580 989 163289
43 322 985 89 164123 263 538 679
730 929

III CIĄGIENIE

GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana 10 tys. złotych
padła na nr. — 646874
15000 zł. — 59120
10000 zł. — 57589 116495 154229
5000 zł. — 3146 144608
2000 zł. — 43655 120668 131521
1000 zł. — 14088 47254 60233
147681 149731 160653

WYGRANE PO 500 ZŁ.

7446 8179 12273 14334 894 18289
19525 20811 23579 27915 31795 38288
769 40476 650 42370 43549 47169
49834 52252 59119 60495 67218 390
74342 76994 78048 85252 90316 95832
104999 111483 118500 119436 775
125118 129135 132674 135395 137717
142769 151932 154048 156488 157643

WYGRANE PO 62,50 ZŁ.

658 1302 860 2047174 208 568 882
940 3104 741 913 65 4113 468 609 815
5237 548 83 6443 99 770 7573 758 832
8137 375 457 76 728 940 9754 10153
131 1645 12046 638 741 855 909
13048 496 962 14155 555 15252 16131
17229 358 99 504 874 18768 19446
712 47 930 20276 320 23 531 774
21250 2192 539 57 97 23071 198 364
734 807 24416 845 25179 738 765 26518
606 68 874 27251 358 28083 29312
30992 31038 32109 504 81 936 32109
33861 94775 971 36907 36047 346 804
37172 38817 39133 715 29 40019 47
311 847 63 41849 414 42101 24 43101
6 44608 45275 46000 969 47135 441
48458 855 973 49252 590 809

51885 948 52453 53362 447 746 53
886 992 54125 421 78 745 55474 774
56442 85 631 779 990 57282 58231
496 59388 622 32 655 60828 926 81525
62089 471 582 683 825 48 946 68260
332 999 64185 362 420 503 650 839
65222 66164 89 221 313 650 963 67534
68950 526 687 688 69304 70327 52
71027 380 809 901 72092 192 208 370
78649 74109 252 326 97 740 75352
438 679 792 76221 464 616 822 86
7748 78033 79002 494 4005 118 850
83180 577 84735 85132 861 86848 971
87970 8827 637 764 89566 91 897
9003 73 249 522 660 751 913 91212
704 28 92044 113 449 793 93209 322
86 825 94866 444 911 59 95552 96535
662 796 97655 211 98217 508 636
99565 808 46

100923 101535 685 102043 104
103284 798 104586 924 105258 572
106550 624 107177 547 703 108161 516
734 109328 927 57 80 110296 351 406
759 111018 274 12151 610 735 843
114143 48 332 45 909 115575 110087
118 642 936 117084 607 60 118684
847 119729 121634 122073 330 432
57 608 875 949 123260 701 97 124059
114 41 556 73 637 786 937 125291
948 48 126518 127772 840 128024 267
129219 336 614 131684 40 863 132164

Tajemnice głębin morskich

Ostatnie katastrofy okrętów podwodnych, obok szeregów współzucia, wywołały też szereg domysłów i dyskusji, na ogół nie bardzo rzeczowych. Dlatego też postaramy się tu wyjaśnić niektóre rzeczy, związane z pływaniem podwodnym i ratownictwem tych okrętów.

W pierwszym rzędzie należy stwierdzić, że przyczyną zatonięcia okrętu podwodnego niekoniecznie musi być niedomknięty właz czy wyrzutnia torpedowa, albo defekt w aparaturze. Zatonięcie może nastąpić również dobrze z przyczyn siły wyższej, a natury nawigacyjnej, to znaczy najechać na rafę, skałę, czy mieliznę, zderzyć się z utopkiem (półpływającym, czy sterującym z dna kadłubem zatopionego okrętu), zderzenia z okrętem nawodnym itd. Pamiętać trzeba, że okręt podwodny jest pod wodą zupełnie ślepy i nawigacja odbywa się tylko przez zliczenie kompasowe, to znaczy kurs zostaje wytyczony na mapie i utrzymany przy pomocy żyroskopu. Zwykły kompas, wobec masy żelaza i prądów elektrycznych, byłby na okręcie podwodnym trudny do użycia.

TAJEMNICE GŁĘBIN

Zdarzały się wypadki, że wyruszający się okręt podwodny znajdował się nagle pod stępką okrętu nawodnego, albo, że okręt nawodny napłynął nań w chwili t. zw. półzanurzenia. W jednym i drugim wypadku okręt podwodny, przecięty na pół, musiał zatonać, tak jak zatonałyby normalnie statek nawodny, najechał na podobny sposób.

Historia nie zna jeszcze wypadków zderzeń między poszczególnymi okrętami podwodnymi, jakkolwiek zna w ostatnim okresie wojny kilka wypadków zatopienia jednego okrętu podwodnego przez drugi — torpeda. Aby uniknąć starć i zderzeń z okrętami własnymi, okręty podwodne otrzymują od dowódcy tak zwane sektory (odcinki), w których kursy się bezpiecznie poruszają. Oczywiście, że zbieg okoliczności czy pomyłka nawigacyjna sprawić mogą, że albo takiego wolny sektor okaże się naraz zajęty przez obcy statek, albo też okręt podwodny zmieni kurs i znajdzie się na szlaku uczęszczanym.

Obok zderzeń z innymi okrętami, mamy wypadki zderzenia z obiektami martwymi: skała, rafa, mielizna, zatopionym okrętem... Wypadki te nie są bynajmniej przywilejem okrętów podwodnych, bo jeszcze przed kilku laty kłopotnik francuski „Edgar Quinet” zatonał u wybrzeży Azji, na takiej właśnie, nie oznaczanej na mapie morskiej iglicy, prosto z dna wyrastającej. Jak pła rozpruła ona dno okrętu, który przełamał się na pół i mimo wzorowej organizacji ratowniczej zatonął.

PRACE HYDROGRAFÓW

Tu należy cytelnika poinformować, że istnieją mapy dna morskiego, zdejnowane przez marynarzy-hydrografów. Mapy te zawierają na ogół wszystkie przeszkody i ważniejsze głębokości. Ale tajemnice dna morskiego, mimo zastosowania najbar-

dziej nowoczesnych środków pomiarowych — między innymi elektrycznych sondy naddźwiękowej — są zbyt zawiłe, aby tak mała istota, jak człowiek, mogła je w swym życiu rozwiązać. To też okręty hydrograficzne wybadają wprawdzie większość dośrodków i trudnych przejść między lądowych, ale na pełnym morzu ich prace mają tylko sporadyczny charakter.

Stąd możliwość licznych niespodzianek i wypadków. Istnieją poważne poszlaki, że stracony na mało znanych wodach Indochin francuski okręt podwodny „Phenix”, zatonał właśnie na takiej, wyrastającej z dna iglicy skalnej... Wypadki tego rodzaju będą się zdarzać zawsze, tak długo, jak okręty pływają, a morze zazdrośnie kryć będzie swe tajemnice.

THETIS

Inaczej przedstawia się wypadek angielskiego „Thetis”. Tu okręt podwodny był w próbach — jeszcze nie odebrany przez królewską marynarkę wojenną. Czy przez pomyłkę któregoś z techników stoczni, czy wskutek jakiegoś defektu organicznego, woda w momencie zanurzenia wtargnęła do wnętrza przez dach. Dłób ten opadł i zarył się głęboko w mule dennym. Silniki i zbiorniki nie miały już możliwości wycofania okrętu z tego położenia przy trymie (nachyleniu) ponad 35 stopni. Nastąpiło wylanie się akumulatorów, których kwas w połączeniu z wodą morską zamienił się w duszący chlor. Duża ilość ludzi — załoga stocznia i załoga normalna — utrudniła jeszcze sytuację. I mimo całej stosunkowo głębokości, udało się aparatami Dawisa (sztuczne płuce) ocalić tylko czterech ludzi. Reszta zginęła po bohaterku, gdyż gazy i woda spryskiwały się przeciwko nim, a jedyny dostępny właz nie mógł być użyty. O zastosowaniu dzwonu ratowniczego nie mogło być mowy, wobec nachylenia okrętu i rzutu rufy, która jak wrzeciono, kręciła się wokół uwiecznionego w mule dziobu, podrywana prądem i prądem wyporności.

SQUALUS

Wreszcie wypadek amerykańskiego okrętu podwodnego „Squalus” — wynikowo najmniej tragiczny, skutki zapewne również wskutek jakiegoś niedopatrzania, czy uszkodzenia, przy czym woda wlała się

20 mln. funtów dochodu

całe podatki od psów

W Londynie wyszła w tych dniach z druku ciekawa publikacja miejscowego towarzystwa ochrony zwierząt. Z danych, zawartych w tej publikacji wynika, że w Anglii jeden pies przypada na 10 ludzi. Ogólna liczba psów w tym kraju wynosi 4.467.983, w tym 250.685 psów rasowych. Ponieważ w Anglii, jak we

do wewnątrz. Ten okręt jednak osiadał na dno mniej więcej poziomo i można było dzwonić nurkowi za pomocą przynajmniej do ratowania tej części załogi, która pozostała w dwóch przedziałach wodoszczelnych — środkowym i rufowym. Należy przypominieć, że okoliczności atmosferyczne i hydrograficzne były tu nadzwyczaj pomyślne — to znaczy morze spokojne, stacja ratunkowa niedaleko, dno piaszczyste, ale twarde, prądy podwodne stosunkowo słabe. Gdyby nadprzykąd prądy te były silne, nie byłoby mowy ani o pracy dzwonu, ani nawet o wydajnej pracy nurków, którzy przy próbach ratowniczych pozostali, unoszeni prądem do nia „Thetis”, pływali wprost w pochodzącym do 7 km. na godzinę.

Ratowanie okrętów podwodnych nie jest rzeczą łatwą, tym bardziej, że nowoczesne okręty tego typu, to bynajmniej nie owe „łodzie podwodne” z lat minionych, ale wielkie obiekty pływające, o wyporności podwodnej półtora do ponad czterech tysięcy ton, długości do 100 metrów i więcej. O wyłączeniu takiego okrętu z dużej głębokości w ogóle niema mowy, co najwyżej można próbować uratować jego załogę.

BOHATEROWIE

Ale znów sądzić z tych wypadków o rzekomej kruchości, małej odporności na awarie i małej sprawności współczesnych okrętów podwodnych, byłoby nonsensem. Już wojna światowa wykazała do czego są zdolne i jak wytrzymałe, nie tylko na ciśnienie morza, w którego głębokości mogą zapadać do 100, a nawet 130 metrów, ale i na wszelkiego rodzaju kampanie wojenne. Ich zasięg wynosi dziś już tysiące mil morskich bez zachodzenia do portów, uzbrojenie składa się z liczących torped (czasem i min) oraz dość silnej artylerii, a szereg nowoczesnych przyrządów z dziedziny i łączności ułatwia im działalność. W sumie są więc bronią straszliwą, bo niewidoczną i groźną dzięki swej jedynej na świecie taktyce. A ich załogi zespołami bohaterów, gotowych na wszystko.

J. G.

OLE STEFANI

DZIEWCZYNA, SAMOCHÓD i PIES

POWIEŚĆ

Przekład autoryzowany Eugeniusza Rafnkego

— Po prostu przywidziało się pani. Zresztą Pan Bóg raczy wiedzieć, co to było w rzeczywistości! Po tamtej stronie jest wieś, może ktoś szedł przez las chcąc sobie skrócić drogę. Co pani zamierza teraz zrobić?

— Odszukać psa! — oświadczyła stanowczo.

Przedzierała się dość długo przez gęste zarośla, omijając skały, potkając się o ostre kamienie. Wołali i gwizdali od czasu do czasu, lecz Tarka nie dawał znaku życia.

— Znajdzie się — pocieszał Cranbourne. — Sam przyleci do domu.

Lecz Janet była bardzo zaniepokojona i zmartwiona. Zawróciła wreszcie w kierunku zamku. Przy bramie parkowej zatrzymała się na kwadrans, wypaliła papierosa — pies ciągle się nie zjawiał. Weszli powoli na górę. Major był wyraźnie nie w humorze. Chrzęknął wreszcie i rzekł ostrożnie:

— Pani miała mi dać odpowiedź...

— Ale nie teraz! — uciął z nagłym podrażnieniem i umilkła obrażona.

73)

W domu Tarki też nie było. Zdenerwowanie Janet wzrastało gwałtownie. Wszyscy starali się ją pocieszyć i przekonać, że pies nie zginie z pewnością, lecz niewiele to skutkowało, ponieważ czas mijał i Tarka nie wracał, a tylko jego zjawienie się mogło uspokoić dziewczynę. Skończyło się na tym, że zaczęła płakać.

— Jak ci nie wstyd, Janet — gderał Anderson. — Jesteś strasznie dziecinna.

— No, to co z tego! — szlochała. — Boję się o psa!

W tym momencie czuła się okropnie osamotniona.

— Zobaczysz, że sami się znajdzie — przekonywał Marcin Anderson. Pochwycił spojrzenie ciotki Betsy i dodał: — Jeśli nie przyleci za pół godziny, to przyrzekam ci, że zorganizuję całą wyprawę.

Siedzieli wszyscy na tarasie i czekali nasłuchując. Na dalekim horyzoncie w równomiernych odstępach czasu zapalał się długi i silny promień światła, przesuwając się wolno po powierzchni morza i znikając — prawdopodobnie pracowała latarnia morska.

— Aha, Janet! — powiedziała ciotka Betsy, jak gdyby coś sobie nagle przypominając. — Czy to ty gospodarowałaś dziś w moim biurku?

— Ja, ciociu!

— No, tak, moje dziecko! Nie robię ci wyrzutów. Chciałam tylko wiedzieć, bo...

— Nie, ciociu! — przerwała pośpiesznie Janet. — Pisałam tylko list do Kate przy twoim biurku, ale nic nie ruszałam.

— Naprawdę?

Obroty z Polska Podstawa dobrobytu Gdańska

W ruchu portowym Gdańska przewoźnicy wodni śródlądowe odgrywają bardzo poważną rolę, wykazując tendencję dalszego rozwoju. I tak ogólna liczba statków rzecznych, które weszły do Gdańska, wynosiła w 1931 r. — 5996, a w 1936 roku już 6458, przy czym statki rzeczne z Polski wynosiły 3113, a więc stanowiły 48,2 proc. całej ich liczby wobec zaledwie 31,8 proc. w roku 1931. Wzrost zaś ten był o tyle jeszcze silniejszy, że w statystyce dla lat 1935 i 1936 nie uwzględniono statków, które wyszły z Wisły i jej dopływów wyżej Warszawy. Nośność statków ogółem wynosiła w 1931 r. 680,3 tys. ton, w tym z Polski 401,1 tys. ton, a w 1936 r. 795,1 tys. ton, w tym z Polski 660,3 tys. ton.

Jednocześnie wzrasta także liczba statków, które wyszły z portu gdańskiego do Polski. W 1931 r. wyszło ich 1679 o nośności 374 tys. ton, na ogólną liczbę 5651 statków o nośności 680,6 tys. ton, a w 1936 r. prawie dwa razy więcej, bo 3113 o nośności 699,1 tys. ton, na niewiele większą liczbę ogólną, bo 6304 statków o nośności 778,4 tys. ton. Zwraca przy tym uwagę, że równocześnie ze wzrostem obrotów z Polska nastąpił w obrocie gdańskim gwałtowny spadek udziału statków rzecznych z Prus Wschodnich. W 1931 r. weszło ich bowiem do portu gdańskiego 1169, czyli 20 proc. ogólnej liczby o nośności 173,7 tys. ton, czyli 25 proc. ogólnej liczby, a w 1936 r. już tylko 570 statków o nośności 41,8 tys. ton, czyli zaledwie 5 proc. ogólnej tonażu. W

sposób jeszcze gwałtowniejszy spadek udziału Prus Wschodnich w przyjeździe statków rzecznych z Gdańska. W 1931 r. do Prus Wschodnich wyszło 1111 statków (20 proc. ogólnej liczby) o nośności 181,6 tys. ton (26 proc.), w 1932 r. — 576 statków, w 1933 r. — 540 statków i wreszcie w 1936 r. — 453 statki (7 proc. ogólnej liczby) o nośności 31,2 tys. ton (4 proc. ogólnej nośności).

Jeśli przyjmiemy pod uwagę, że w zakresie stosunków Gdańska z Prusami Wschodnimi nie stosowano żadnych ograniczeń, staje się zrozumiałym jaką tendencję rozwojową wykazuje port gdański w zakresie żegluzi rzecznej. Sieć rzeczna Polski stanowi naturalny kierunek rozwoju obrotów rzecznych Gdańska, przysparzających Gdańskowi wiele korzyści dla jego obrotów portowych.

Z poszczególnych główniejszych towarów, stanowiących przedmiot obrotów portu gdańskiego w żegludzie rzecznej, wymienić należy przede wszystkim drewno. Spław drewna do Gdańska wynosił w 1934 r. — 105,7 tys. m. sześć, w 1935 r. 136,6, w 1936 r. — 137,8 i wreszcie w 1937 r. — 147,3 tys. m. sześć. Ważną pozycję przywozu do portu stanowi także zboże i mąka, których przewóz wzrósł — zboża z 95,082 w 1932 r. do 227,186 t. w 1936, oraz mąki z 22,452 t. na 66,010 t. W 1937 r. przewóz ten wskutek niepomysłnych towarów poważnie się zmniejszył, wzrósł natomiast przewóz pozostałych towarów z wyłączeniem zboża i mąki — z 90 tys. ton w

1936 r. do 105,9 tys. ton w 1937 r. Zwiększył się także i wywóz z Gdańska do Polski drogą rzeczna: z 123,637 t. w 1936 r. do 147,672 t. w 1937 r., co stanowi szczytowy poziom tego wywozu. Głównymi artykułami gdańskiego eksportu są towary takie jak: ryż, chemikalia, garbiki, kawa, wyroby drzewne, skóry, czy artykuły spożywcze które pod względem frachtowym lepiej się opłacają od towarów masowych.

Burza przewracała domy w powiecie brastawskim

Na terenie gm. widzkiej w pow. brastawskim przeszła gwałtowna burza, która rozwalila 5 stodół i obórę we wsi Lipiejski. We wsi Puzowa zostały zerwane 2 dachy domów mieszkalnych i rozrzucone 3 stodoły, w koleni Leonpol huragan zerwał 2 dachy domów mieszkalnych i uszkodził je, a w maj. Widze Łowczyńskie rozrucił szope.

13 żydów komunistów przed sądem w Lublinie

(jk). Ostatnio przed sądem okręgowym w Lublinie rozpoczął się wielki proces komunistyczny. Na ławie oskarżonych zasiadło 13 żydów: Izaak Rajze, Salomon Pajcz, Efraim Karp, Benjamin Szufel, Hersz Wajnfeld, Jakob Tennenholz, Fajwel Grunszajn, Pesa Landau, Abram Podszajt, Abram Srajdman, Chaja Waserman,

Hudesa Holccheker, Rykla Halbersztadt.

Sąd rozpoczął przewód sądowy od odczytania obszernego aktu oskarżenia i wysłuchania zeznań podanych, z których nikt do winy się nie przyznał. Na rozprawę powołano 76 świadków.

Proces potrwa kilka dni.

Miasteczko w płomieniach Spaliły się dwie ulice

(jk). W mieście Łęczna pod Lublinem z niewiadomych przyczyn powódź wybuchł pożar w domu przy ul. 3-go Maja. Ogień szybko przerzucił się na sąsiednie, drewniane budynki, które — wysuszone w czasie panujących upałów — palily się jak zapalki. Niebawem cała ulica stanęła w ogniu.

Przybyło na miejsce pożaru 6 straży ogniowych wraz z lubelską

strażą zawodową. Nie zdołano jednak mimo ofiarnej walki z żywiołem powstrzymać niszczycielskiego pochodu ognia, który objął również sąsiednią ulicę Pańską.

Po kilkunastogodzinnej walce z pożarem zdołano ogień zlokalizować. Ogółem spłonęło w Łęcznej 30 domów, wartości kilkuset tysięcy złotych.

Szajka młodocianych złodziei kradła węgiel z pociągów

Policja gdyńska przy udziale policji kobiecej zlikwidowała szajkę, okradającą pociągi z węglem na przedmieściach Gdyni.

Dnia 22 bm. sąd grodzki w Gdyni skazał sześciu członków

szajki, której przewodził 16-letni Tadeusz Świdorski i 4-ch paserów. Młodociani skazani zostali na dom poprawy, paserzy zaś na kary więzienia i grzywny.

Walne zebranie Zw. Adwokatów Polskich

18 b. m. w Krakowie odbyło się walne zgromadzenie Związku Adwokatów Polskich, na którym powzięto szereg aktualnych uchwał, dotyczących sytuacji politycznej, międzynarodowej i wewnętrznej, oraz w kwestii zawodowej.

Uchwały zapadły jednomyślnie. — W zakończeniu obrad dokonano wy-

Płk. Rusin prezesem kom. rew.

Dnia 21 b. m., o godz. 20 odbyło się kolejne posiedzenie komisji rewizyjnej m. st. Warszawy, na którym dokonano wyboru przewodniczącego komisji w osobie p. Władysława Rusina.

W dalszym ciągu komisja przystąpiła do rozplanowania swych prac, które zostaną podjęte w najbliższej przyszłości.

Wiadomości gospodarcze

WALKA ZE SZKODNIKAMI ROSLIN

Min. rolnictwa ma wydać w najbliższym czasie rozporządzenie, w sprawie walki ze szkodnikami roślin. Rozporządzenie to ma dotyczyć zasad organizacji tejpienia szeregu chwastów, owadów i gryzoniów, największych szkodników roślin.

TARGI WOŁYŃSKIE
Termin tegorocznych Targów Wołyńskich został ustalony na dzień 15 — 25 września b. r. Targi te odbędą się w Równem.

ZJAZD POLSKIEGO PIEKARSTWA
W Częstochowie w dn. 17 lipca b. r. odbędzie się ogólnopolski zjazd chrześcijańskiego piekarstwa. Inicjatorem i organizatorem zjazdu jest warszawski cech piekarzy chrześcijan.

Losowanie bonów Pożyczki Inwestycyjnej

Min. Skarbu (Zarząd Długów Państwa) komunikuje, że w dniu 22 czerwca 1939 r. wylosowane zostały do umorzenia boni Funduszu Inwestycyjnego, oznaczone Nr. 279, 2412, 4024, 13539, 15944, 31502 i 34732.

WSZYSCY SA IACHNYCIMI
SKUTECZNIE SIĘ NIE
WENISZ
SŁOŃCZNEGO
USUNĄ PIĘGI
PRYSZCIE: IZAJA

ABC sportowe

Wielki wyścig kolarski „Dni Morza”

Zwyczajem dorocznym i w obecnym programie „Dni Morza” będzie zorganizowany emocjonujący sportowy wyścig kolarski na dystansie około 65 km.

Wyścig ten, który odbędzie się 2 lipca rb., zgromadzi liczne rzesze zawodników, pragnących zdać egzamin ze swej sprawności sportowej. Wyścig dostępny jest dla wszystkich od lat 16-tu.

W najbliższy poniedziałek Otwarcie mistrzostw tenisowych świata

W środę odbyło się losowanie turnieju o nieoficjalne mistrzostwo świata w Wimbledonie, który się rozpoczyna w poniedziałek dn. 26 bm.

Wśród ośmiu rozstawionych meczów wyróżniony został Ignacy Tłoczyński. Poza Polakiem rozstawiono Anglika Austina Amerykanów Riggsa, Mac Neilla i Cooka, Niemców Henkia i Menzla, oraz Jugosłowianina Puncceca.

Wśród ośmiu rozstawionych rakiet kobiecych znajduje się oczywiście Jadwiga Jędrzejowska, Amerykanki Marble, Fabyan i Jacobs, Francuska Mathieu, Angielki Stammers i Hartwick oraz Dunka Spelling.

W grze podwójnej panów rozstawiono pary: Henkel — Melaxa, Cook — Riggs, Borotra — Brugnon, Hare — Wilde.

W grze podwójnej panów cztery rozstawione pary kobiece tworzą: Jędrzejowska z Francuską Mathieu, Amerykanki Fabyan i Marble, Amerykanka Jacobs z Angielką Yorkie, oraz Angielki 16-letnia Nicoll i Nuthall.

W grze mieszanej rozstawiono pary: Fabyan i Cook, Marble i

Poza tym, że każdy z uczestników dostanie piękny dyplom honorowy, dla zwycięzców przeznaczono 50 cen nych nagród, ufundowanych przez szereg firm warszawskich.

Zgłoszenia zawodników przyjmują kancelaria Okręgu Stołecznego L. M. K., przy ul. Marszałkowskiej 151, II piętro (od dnia 26 do 30 czerwca włącznie), w godzinach od 9 do 12 i od 16 do 20-tej.

Niedziela ligowa

W niedzielę nadchodząca, 25 b. m., rozegrane zostaną następujące mecze piłkarskie o mistrzostwo Ligi Państwowej.

W Krakowie Cracovia — Ruch.
W Warszawie — Polonia — Wisła.
W Poznaniu: Warta — Garbarnia.
W Łodzi: Union Touring — Pogoń.
W Chorzowie: AKS — Warszawianka.

Nowe minima olimpijskie w lekkoatletyce

Na odbytym niedawno kongresie międzynarodowej federacji lekkoatletycznej w Londynie dokonano pewnych zmian w minimach kwalifikacyjnych niektórych konkurencji olimpijskich w Helsinkach:

Minima te przedstawiają się następująco, jak nast:

W skoku w dal — 720 cm.

W skoku wzwyż — 187 cm. W zawodach eliminacyjnych poprzeczka

ustawiona będzie początkowo na wysokości 160 cm., następnie — 170, 180, 184 i 187 cm. W finale — od 170 cm. poprzez 180, 190, 195, 198, 201 i w. 210 cm.

Minimum w skoku o tyczce — 390 cm. W eliminacjach poprzeczka ustawiona będzie początkowo na wys. 360 cm., następnie — 380 i 390 cm. W finale — od 380 cm. poprzez 395, 410, 420, 430, 440, 450, 455 cm.

W trójstoku minimum 14,50 m.

W dysku — 45 m.

W oszczepie — 65 m.

W mieocie — 49 m.

W kuli nieokreślone, pierwszych

6-ciu wejdzie do finału.

Zawodnicy, którzy zakwalifikują się do finałów, będą mieli w rozgrywkach finałowych zaliczony wynik z eliminacji.

Na kongresie zatwierdzono nast. nowe rekordy świata:

800 m. — Wooderson 1:48,4 min.

880 jardów — Wooderson 1:49,2

10 tysięcy m. — Maeki (Fini.)

30:02,2 min.

Oszczep — Nikkanen 77,87 m.

Największa sztafeta świata

W Szwajcarii organizowana jest największa na świecie sztafeta sportowa, w której udział biorą lekkoatleci, kolarze, lotnicy, narciarze, alpinści, motocykliści i automobilści ze wszystkich kantonów szwajcarskich.

Sztafeta zaczyna się w Zurychu przy udziale biegaczy i cyklistów, którzy docierają do lotniska Dubendorf.

Stamtąd samoloty sportowe lecą z pałeczka sztafety ponad pasma Jungfrau o wysokości 4000 m., gdzie w pewnym określonym punkcie, oznaczonym krzyżem, rzucają pałeczki, podejmowane z kolei przez narciarzy i alpinistów, którzy pędzą z nimi przez dolinę.

Następnie motocyklami i samochodami sztafeta biegnie do Lozany, stamtąd znowu samolotami z powrotem do Dubendorf, by wreszcie przy udziale biegaczy i cyklistów dotrzeć do celu w Zurichu.

Dobra forma Jędrzejowskiej

Jędrzejowska, która w trzeciej rundzie turnieju tenisowego o mistrzostwo Londynu pokonała panią Pittman 6:1, 6:3, w czwartej rundzie wyeliminowała jedną z czołowych rakiet angielskich Saunders 6:2, 6:1.

W piątek Jędrzejowska walczy w półfinale z Amerykanką Fabyan. Jędrzejowska znajduje się w doskonałej formie i naogół w Londynie oczekuje, że zdoła ona poraż czwartą z kolei tytuł mistrzyni Londynu.

Wiadomości z tocu

Zapisy na dziś

GON. 1. Dyst. 2600 m. Nagr. 1800 zł. Płoty, Ondee, Ignis, Waad, Hamlet II.

GON. 2. Dyst. 2100 m. Nagr. Handicap 2000 zł. Sep. Cacko II, Donka, Buzryrs, Klucznik, Olaf.

GON. 3. Dyst. 1600 m. Nagr. 1200 zł. Tamar, Palinka, Nobie, Aksum, Mag III, Alakart, Bagonia, Nibon, Kosztela.

GON. 4. Dyst. 2100 m. Nagr. 3000 zł. Perkun, Książ, Colt.

GON. 5. Dyst. 2100 m. Nagr. 2000 zł. Ostzyca, Lolita, Eleazar, Nowina, Lektor, Peryskop.

GON. 6. Dyst. 2400 m. Handicap 3000 zł. Sart, Nordström, Neon, Izba.

GON. 7. Dyst. 1600 m. Nagr. 2400 zł. Marsiglio, Cziczkar, Kitty, Nurmii, Pat, Klamra, Batalius.

GON. 8. Dyst. 2100 m. Nagr. 1200

zł. Muzyka Grodna, Dragoman, Parantela, Eliminator, Rodan.

**Wojska tureckie
będą bronić
Suezu**

KAIR, 23. 6. Agencja egipska „Misri” donosi, że rząd egipski przychylił się dziś do życzenia rządu angielskiego, domagającego się przekazania obrony kanału Sueskiego na wypadek wojny woj- skom tureckim.

RADIO

SOBOTA, 24 CZERWCA
6.30 „Kiedy ranne wstają zorze” 6.35 Gimnastyka, 6.50 Muzyka (płyty) 7.00 Dziennik, 7.15 Muzyka (płyty) 8.15 Wśród polskich misjonarzy. 11.30 Audycja dla poborowych.

11.57 Hejnał. 12.03 Audycja południowa. 14.45 Bajka o niewidzialnym człowieku — słuchowski. 15.15 Muzyka popularna w wyk. Malej Orki. P. R. 15.45 Wadonowej kochanki. 16.00 Dziennik. 16.10 Pogadanka aktualna. 16.20 Utwory organowe Bacha w wyk. Szabelskiego. 16.50 Kwiat paproci — pogadanka 17.00 Muzyka taneczna z „Cafe Paradis” 17.30 Transmisja ze Zjazdu Poselskiego w Gdyni. 18.00 Koncert popularny (z Łodzi). 18.50 Dworzak: Karnawał — uvertura (płyty). 19.00 Leokadia już jest taka — powieść mówiona B. Boguszewskiej i J. Kormackiego. 19.30 Audycja dla Polaków za granicą. 20.00 „Ze słaskiej niwy” — chor miesz. z tow. fortepianu Prejznera. 20.25 Audycja dla wsi. 20.40 Dziennik. Sport 21.00 „Kwiat paproci” — operetka w 3 aktach St. Malinowskiego. 23.00 Dziennik. 23.20 Muzyka taneczna.

NAJCIKAWSZE AUDYCE
19.00 „Charaktery” — powieść mówiona.
19.30 Audycja dla Polaków za granicą.
20.00 „Ze słaskiej niwy” — pieśni ludowe.
21.00 „Kwiat paproci” — operetka St. Malinowskiego.

WARSZAWA II
13.00 Muzyka lekka (płyty). 14.00 Informacje. Sport. 14.15 Dworzak (płyty). 15.05 Recital artystyczny Szabelskiego. 15.30 Muzyka obładowa w wyk. Triu P. R. 16.20 Muzyka popularna (płyty). 17.15 Dawne tańce stylizowane (płyty). 17.45 Poezja świętojańska — kwadrans poetycki w obr. A. Sowińskiego. 21.05 Chopin (płyty). 21.35 Cezar Franck (płyty). 22.45 Fragmenty oper Debussy'ego i R. Straussa (płyty).

STACJE KRÓTKOFALOWE
Fale E.
19.40 Dziennik. 20.00 Kronika dzienne. 20.15 „Ze słaskiej niwy”. T. Prejzner. 20.50 Głosy prasy polskiej.

Fale A.
0.08 „Ze słaskiej niwy”. Wyk.: Chór męskiowski śląskiej pieśni ludowej pod dyr. T. Prejznera. 0.45 Dziennik w jęz.

polskim. 1.00 Koncert chopinowski w wykonaniu J. Berezowskiego. 1.30 Wiersze K. Makuszyńskiego o żołnierzu. 2.15 Kapela Ludowa „F.” Dzierżanowski.

NIEDZIELA
7.00 Sygnał i pieśń „Najświętsza Panna”. 7.05 Muzyka (płyty). 8.00 Dziennik. 8.15 Koncert poranny w wykonaniu Orkiestry Marynarki Wojennej w Gdyni. 9.00 Muzyka (płyty). 10.00 Transmisja nabożeństwa z kaplicy Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w Spale. Po Rzeczypospolitej Polskiej (płyty). nabożeństwo Muzyka (płyty). 11.57 Hejnał. 12.03 Poranek muzyczny. 13.00 Wyjaski z Pism J. Piłsudskiego. 13.05 Przegląd czasopism. 13.15 Muzyka obładowa (z Wilna). 14.45 Sonety krymskie Mickiewicza. 15.00 Audycja dla wsi. 16.20 Kwadrans wojskowy w oprac. mjr. dypl. Kojackiego. 16.35 Madrygały angielskie 16 i 17 wieku. 17.15 „Podróż przez wschodnią część Libierii” — felieton. 17.30 Podwieczorek przy mikrofonie. 18.00 Premiera słuchowska „Polów”. Audioderski 19.30 Pieśni narcerskie różnych narodów. 20.00 Muzyka (płyty). 20.10 Sport 21.15 Muzyka taneczna. 21.45 „Dobry żart tyfna wart”. 22.00 Muzyka taneczna. 23.00 Dziennik.

NAJCIKAWSZE AUDYCE:
10.00 Transmisja nabożeństwa z kaplicy Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w Spale.
13.00 Wyjaski z Pism J. Piłsudskiego. 14.45 „Czytania Mickiewicza”.
17.30 Podwieczorek przy mikrofonie.
19.00 Powieściowy Teatr Wybórni: premiera słuchowska „Polów”.
21.45 Audycja konkursowa.

WARSZAWA II
14.00 Sport. 14.15 Gra Piatigorski — (płyty). 15.10 Koncert solistów. Wyk.: Z. Bieda — Sunicki — tenor. Staniewicz — fortepian. 16.00 Muzyka lekka (płyty). 21.05 Współczesna muzyka kameralna. 21.35 4 Festiwal Muzyczny w ramach „Dni Krakowa”. 23.00 Muzyka do tańca (płyty).

KR. FAL. E.
19.40 Dziennik. 19.50 „Uczmy się polskiej pieśni” — audycja. 20.10 „Świętojańska noc na Wile” — aud. dla młodzieży. 20.30 Muzyka popularna.
KR. FAL. A.
0.08 „Z pieśni do morza”. 0.45 Dziennik. 1.00 „Nasi kompozytorzy”. 1.30 Z polskiej oper. 2.05 „Zakończenie roku szkolnego w Polsce”. 2.25 Zespół Radoch.

NOTOWANIA GIEŁD WARSZAWSKICH

GIEŁDA PIENIEŻNA

Dewizy: Amsterdam 282,90, Bruksela 90,65, Kopenhaga 111,35, Londyn 24,92, Nowy Jork (kabel) 5,32,25, Oslo 125,35, Paryż 14,11, Sztokholm 128,45 Zurich 120,05.

Pożyczki 3 proc. prem. inwest. 1 em. 75,00, II em. 76,70, 3 proc. prem. inwest. seriowa I em. 79,00, II em. 81,00; 4 proc. konsolid. (większe) 61,00 (drobne) 50,00; 4 i pół proc. wewn. państwowa 60,00; 5 proc. kom. werysna 65,00, (100 zł) 62,00, (drobne) 60,00; 5 proc. kolejowa konwersyjna 61,00.

Listy zastawne: 4,5 proc. ziemskie seria V 56,50 — 55,75; — 56,00; 4,5 proc. Pogn. ziemstwa kred. seria K. 51,50; 5 proc. Warszawy (1933 r.) 64,25 — 63,75 — 64,25 (1000 zł) 65,00 (1936 r.) 62,75 (1000 zł) 63,00; 5 proc. Łodzi (1933 r.) 58,50, (1936 r.) 56,00.

Akcje: Bank Polski 105,00, Lilpop 79,00, Modrzejów 17,25, Ostrowiec 78,00 — 79,00, Starachowice 48,50 — 48,25, Żyrardów 47,00.

GIEŁDA ZBOZOWA

Pszonika jednolita 24,75 — 25,25, żyto 16,25 — 15,50; Jęczmień 18,50 — 18,75; owies 1 18,25 — 18,75; gryka 21,75 — 22,25; rzepak 21,50 — 22,00; żytnia 22,50 — 23,50; groch polny 28,00 — 30,00, koniczyna b. 310 — 330; mąka pszenna gat. I 39,00 — 42,00; gat. II 33,50 — 35,00; żytnia gat. I 25,25 — 25,75; żytnia razowa 20,50 — 21,00; otreby pszenne grubsze 12,25 — 12,75; średnie 31,25 — 11,75; mąki 11,25 — 11,75; makuchy linae 25,25 — 25,75, makuchy rzepakowe 18,25 — 13,75, słoma pras. żytnia 3,50 — 4,00, siano prasowane 8,00 — 8,50.

Przedwczesna radość Berlina

Sowiety grają na zwłokę

LONDYN, 22. 6. Komunikat ag. Tass, który głosił, że we wczorajszych rozmowach brytyjsko-sowieckich nie osiągnięto żadnych postępów, uważany jest w kompetentnych kołach brytyjskich za nieuzupełniający istotnemu stanowi rzeczy oraz jako dowód dalszej gry na zwłokę ze strony sowieckiej. Ze strony brytyjskiej oświadczają, że w toku wczorajszych rozmów ani Molotow, ani Piotłomkin nie zajmowali względem przedstawionego im sformułowania brytyjsko-francuskiego stanowiska negatywnego, lecz poprostu unikali zajęcia stanowiska, zapowiadając, że odpowiedź swej udzieli później. Nie należy zatem wyciągać zbyt pochopnych wniosków, że negocjatorzy sowieccy ustosunkowali się negatywnie do przedstawionej im wczoraj propozycji brytyjsko-francuskiej.

BERLIN, 22. 6. Komunikat ag. Tass stwierdzający, że we wczorajszych rozmowach z przedstawicielami W. Brytanii i Francji nie dokonano dalszych postępów, wywołał tu żywe zadowolenie. Rozmowy prowadzone w Moskwie śledzone tu były ze wzrastającym napięciem i niepokojem. Nie też dziwnego, że prasa niemiecka trąbi obecnie na wszystkie strony o „spaleniu się na panewce” misji p. Stranga.

Nawiązując jednocześnie do trudności, ujawniających się na Dalekim Wschodzie, dzienniki niemieckie forsują w dalszym ciągu wysuwany już od kilku dni i odgrzewany przy każdej okazji argument, że trudności te są następstwem rzekomo zbyt licznych zobowiązań, zaciągniętych przez Anglię w Europie.

Na podstawie depesz i informacji, jakie nadchodzą z Rosji Sowieckiej, można już dziś powiedzieć z dużą dozą prawdopodobieństwa, że rozmowy moskiewskie nie doprowadzą do zawarcia układu, o jakim pierwotnie była mowa. Układ ograniczy się tylko do trzech państw, to jest Anglii, Francji i Rosji Sowieckiej, które będą sobie wzajemnie gwaranto-

wać pomoc w razie ataku na jedno z nich.

We Francji tego rodzaju załatwienie sprawy nie budzi specjalnego entuzjazmu, gdyż ani Anglia ani Francja nie spodziewają się ataku ze strony Niemiec, a możliwość konfliktu niemiecko-sowieckiego jest również bardzo mała.

Inaczej patrzy na to Anglia, której w gruncie rzeczy idzie nie tyle o zabezpieczenie militarne, co o względy psychologiczne i o doprowadzenie do skutku układu o tytuł tygodni zapowiadanego i tak

oczekiwanego przez opinię brytyjską.

Oczywistym jest, że dla interesów państw graniczących z Niemcami, byłoby lepiej, gdyby przyjęto formułę, że pomoc sowiecka będzie udzielona Francji i Anglii również i wówczas, kiedy państwa te zostaną wciągnięte w wojnę w konsekwencji swoich rozmów lub zobowiązań gwarancyjnych, ale gorszym byłoby przyjęcie formuły, która proponowała Sowietom, iż Anglia i Francja wystąpią, gdyby one uznały, iż są zagrożone.

SAM *tepi-pluskwy, mole i robactwo*

Wyrób fabryki
„DOBROLIN”
W-wa, Wolska 159

Dowództwa flot angielskiej i amerykańskiej odrzuciły ultimatum Japonii

Wspólne dowództwo angielsko-francuskie

LONDYN, 22. 6. Ze Swatou donoszą, że dowództwa angielskich i amerykańskich sił morskich odrzuciły ultimatum japońskie w sprawie wycofania kontr-torpedowców angielskiego i amerykańskiego z portu w Swatou. Japończycy, którzy wczoraj zajęli Swatou bez walki zażądali, aby okręty wojenne angielskie i amerykańskie opuściły port do godz. 13-ej (8-ej rano według czasu środkowo-europejskiego), oświadczając, że nie będą ponosić odpowiedzialności za bezpieczeństwo Europejczyków, pozostających w Swatou po tym terminie.

Po naradzie z dowództwem marynarki w Hong-Kongu, kapitan angielskiego kontr-torpedowca „Thanet” zawiadomił władze japońskie, że okręt jego nie opuści portu. Podobną decyzję notyfikowali władzom japońskim dowód-

ca angielskiego kontr-torpedowca „Scout” oraz kanonierka amerykańskiej „Pillsbury”.

Dowódca amerykański oświadczył ponadto, że czyni władze japońskie odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo obywateli amerykańskich w Swatou.

POSILKI ANGIELSKIE DO SWATOU

LONDYN, 22. 6. Z Hong-Kongu donoszą: Batalion karabinów masyńskich pułku Middlesex otrzymał rozkaz udania się w ciągu 6 godzin do Swatou lub Tientsinu.

ZAJĘCIE TERENÓW AMERYKAŃSKICH

SWATOU, 22. 6. Oddziały japońskie zajęły tereny, będące własnością amerykańskiej firmy „William Hunt”.
Okręty amerykańskie i angielskie pozostały w porcie pomimo ponownych ostrzeżeń japońskich. Oddziały japońskie pracują gorączkowo celem przekształcenia lotniska komunikacyjnego na wojenne.

JAPONIA NIE BIERZE ODPOWIEDZIALNOŚCI

TOKIO, 22. 6. Hozsida, konsul generalny Japonii w Amoy, odrzucił notę przedstawianą mu przez konsułów W. Brytanii, Francji oraz St. Zjedn. w sprawie braku środków żywności, jaki daje się odczuwać w Kulangsu z powodu blokady japońskiej, paraliżującej normalny obrót handlowy.

Hozsida oświadczył, iż blokada nie ma na celu przeszkadzanie w normalnym zaprowiantowaniu koncesji, lecz tylko uniemożliwienie wykorzystywania tego terenu jako bazy dla działalności elementów antyjapońskich. Brak środków żywności jest tutaj — podkreślił konsul Hozsida — jedynie zjawiskiem wtórnym, za które Japonia nie może być odpowiedzialna.

UCHODŹCY CHIŃSKY

HONK KONG, 22. 6. Tysiące

uchodźców chińskich z Kantonu i pobliskich okolic zbiegło do portugalskiej kolonii Makao. Miasto to jest do tego stopnia przeludnione, że część uchodźców koczuje pod gołym niebem w porcie lub też mieszka na statkach.

KONFERENCJA W SINGAPORE

SINGAPORE, 22. 6. Została tu otwarta konferencja oficerów sztabowych Anglii i Francji na Dalekim Wschodzie. Członkowie obu delegacji są stale informowani o rozwoju sytuacji w Tientsinie i Swatou.

Na pierwszym posiedzeniu uchwalono program obrad, który będzie obejmował ustanowienie wspólnego dowództwa angielsko-francuskiego na Dalekim Wschodzie, plany operacji morskich na wypadek konfliktu z Japonią, ochronę żeglugi handlowej, ustanowienie wspólnych baz morskich i powietrznych i obronę koncesji międzynarodowych w Chinach. Rządy Holandii i Stanów Zjednoczonych są w pełni informowane o postanowieniach konferencji.

ANGLIA

ZABEZPIECZYĆ SWE INTERESY

LONDYN, 22. 6. Agencja Reutera podaje: Brytyjskie koła miarodajne oświadczają dziś, że jakkolwiek należy życzyć sobie, aby sprawa koncesji brytyjskiej w Tientsinie znalazła rozwiązanie o charakterze lokalnym, niemniej o ile metody stosowane dotąd przez stronę japońską nadal będą używane, pociągnąć to musi za sobą podjęcie przez W. Brytanię odpowiednich zarządzeń, celem istotnego zabezpieczenia interesów angielskich w północnych Chinach. Sytuacja obecna nie może trwać długo.

NOWY INCYDENT W TIENTSINIE

SZANGHAI, 22. 6. Z Tientsinu donoszą, że dziś doszło tam do nowego incydentu w związku z prze-

Walka z religią w pogańskiej Rzeszy

BERLIN, 22. 5. Na okręg Saary wydano rozporządzenie, według którego w przyszłości lekcje religii odbywać się będą mogły tylko we wtorki i piątki w godzinach popołudniowych. Godziny popołudniowe poniedziałkowe i czwartkowe zostały przeznaczone dla innych zajęć szkolnych, zaś godziny

popołudniowe środowe i sobotnie zarezerwowano wyłącznie dla apelów i innych imprez „Hitler-Jugend”.

Również w Bawarii lekcje religii odbywają się w szkołach już tylko w godzinach popołudniowych.

Łany ogłoszeń: za miejsce wysokości i milimetr przez szerokość jednej szpalty (na wszystkich stronach po 6 szpalty); na 1-ej stronie — 1 zł., w tekście (wśród artykułów) 80 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 80 gr., na ostatniej stronie — 70 gr. W dodatku niedzielnym 70 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Nekrologi 30 gr. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł., opisy specjalne — 3 zł., lekarskie 30 gr. Drobne po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielny wyraz. Tłusty druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.), a komunikaty — wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Dział ogłoszeń: Nowy Świat 15 m. 1. i piętro Biuro czynne od godz. 9 rano do 4 po poł. Tel. 224-40

Redaktorzy: Jan Korolec — publicysta polityczny, Jan Wyszyński — dział zagraniczny, informacje polityczne i sprawozdania sądowe, Antoni Szperlich — dział gospodarczy i miejski, Stanisław Włodek — informacje i depesze nocne, Andrzej Płodowski — dział prowincjonalny, sportowy i akademicki, Witold Domański — dział kulturalny, Stanisław Ciesielski — kierownik działu ogłoszeń.

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC” Sp. z ogr. odp

Oddito w „Drukarni Literackiej”, Warszawa, Al. Jerozolimskie 121

Dobry szofer z dobrej szkoły **Pryliński** Warszawa Jerozolimskie 22

7-letni „przestępcy polityczni”

Głupota granicząca z obłądem

Nowe wyczyny gdańskich wichrzycieli

GDANSK, 22. 6. Gdańska policja mundurowa aresztowała 15-letniego harcerza gdańskiego, narodowości polskiej, Feliksa Mokrzyńskiego, który w charakterze drużynowego gromady „Zuchów”

w wieku 7—9 lat — udał się ze swą drużyną po zbiorce na wycieczkę na t. zw. Hagelsberg, będący miejscem stałych spacerów gdańszczyzan i zabaw młodzieży.

Gdy po przybyciu na Hagelsberg rozłożył się na murawie celem odpoczynku, przystąpił do Mokrzyńskiego policjant stwierdzając, że bez pozwolenia policji robi tu jakieś niedozwolone zebra-

nia, które mogą być dobre w Polsce, lecz nigdy w Gdańsku. Na tłumaczenia Mokrzyńskiego, że przecież nie robi żadnego zebrań, policjant wskazując na trzymane przez Mokrzyńskiego pismo harcerskie „Zuch” stwierdził, że zakazana ta gazeta jest właśnie dowodem, że odbywa się niedozwolone zebranie. Następnie policjant rozpedził „Zuchów”, skonfiskował pisemko i aresztował Mokrzyńskiego, przekazując go gdańskiej policji politycznej.

BREDNIE RENEGATA

BERLIN, 22. 6. Na łamach „Voelkscher Beobachter” osławiony renegat Zarske z Gdańska zamieszcza z okazji 6-ej rocznicy objęcia władzy przez narodowych socjalistów w Wolnym Mieście artykuł holdowniczy dla osoby gauleitera Forstera, dzięki któremu Gdańsk miał się stać twierdzą narodowego socjalizmu.

Snując marzenia przyszłości, Zarske mówi, że jeżeli któregoś dnia Gdańsk powróci do Rzeszy, wtedy od pierwszego dnia tego anshlusu będzie on absolutnie narodo-wo-socjalistyczną częścią wielkiej Rzeszy.

Takie stwierdzenie Zarskego w urzędowym organie Berlina zadaje kłam twierdzeniom czynników niemieckich, jakoby życie wewnętrzne Gdańska było krępowane przez władze polskie.

Bunt Niemców w Sudetach

BERLIN, 22. 6. „Berliner Boersen Ztg.” zamieszcza wywiad z gauleiterem sudeckim Henleinem na temat obecnej sytuacji w Sudetach. Henlein stwierdza w wywiadzie m. in., że podstawowym zadaniem odbudowy kraju sudeckiego po inkorporacji do Rzeszy jest zmiana nieprzychylnego nastawienia ludności niemieckiej w Sudetach do przedstawicieli władz. „Jeżeli dawniej — oświadcza Henlein — zjawiali się trudności gospodarcze lub administracyjne, to czyniliśmy za to odpowiedzialnym zaborczy system czeski. Dziś

musimy tłumaczyć Niemcom sudeckim, że tarcia wynikające ze zmiany suwerenności i z włączenia okręgu sudeckiego do wielkoniemieckiej wspólnoty państwowej i gospodarczej nie powstają z winy pewnych osób, ale z winy państwa i jego organów, które stworzyliśmy tu na nowo, są przeciwieństwem naszym własnym państwem”.

W ten sposób Henlein pragnie ulagodzić cichy bunt ludności niemieckiej w Sudetach, która rzekomo tak żywiołowo „pragnęła” włączenia do Rzeszy.

Podziw dla Polski wyraził gen. Faury

PARYŻ, 22. 6. „Excelsior” przyznosi na pierwszej stronie wywiad gen. Faury, który po parotygodniowym pobycie w Polsce powrócił do Paryża. Artykułowi temu dziennik daje tytuł: „Hasłem dzisiejszym Warszawy jest poszanowanie praw polskich i honoru narodu”. Polska — pisze dziennik — spokojna i zdecydowana, gotowa jest do poniesienia wszelkich ofiar w razie potrzeby dla obrony swych praw nietykalności swego terytorium i swego honoru narodowego.

Gen. Faury podkreślił, iż Polacy okazują dziś pełne zaufanie do Francji i są zadowoleni, że stosunki między obu krajami stały się normalnymi.

Gen. Faury zakończył swe wywody oświadczeniem, że Polska trwa dziś w stanie napięcia patriotycznego, nie zagraża ona nikomu, gotowa jest współpracować

w dziele odbudowy międzynarodowej, lecz nigdy nie zgodzi się na prowadzenie targu co do swych praw i swych interesów żywotnych.

PARYŻ, 22. 6. W środę odbył się w Paryżu doroczny obiad francuskiej krytyki literackiej, organizowany co roku przez Societe des Critiques Litteraires. Zebrania te stanowią jedną z największych manifestacji literackich każdego sezonu w Paryżu. W ubiegłych latach obiadem przewodniczył prezydent republiki Lebrun, ostatnio minister oświaty p. Jean Zay.

W roku bieżącym na przewodniczącego zebrania stowarzyszenie zaprosiło ambasadora R. P. Łukasiewicza. Zebranie stało się wspólną manifestacją przyjaźni polsko-francuskiej.

MLECZARNIA Szpitalna 7 **DANGLA** najlepsze obiady jarskie

Londyn wiwatuje na cześć swego króla

LONDYN, 22. 6. O godz. 17.24 królewska para brytyjska przybyła do Londynu.

Po uroczystym powitaniu, w którym wzięła udział rodzina królewska, rząd z premierem Chamberlainem na czele, oraz korpus dyplomatyczny, w czasie którego król rozmawiał parę minut z członkami korpusu dyplomatycznego, oraz wysokim komisarzem Kanady w Londynie, orszak królewski w 4-ch otwartych powozach udał

się z dworca Waterloo do pałacu Buckingham.

Na trasie, którą przejeżdżał orszak, zebrały się nieprzeliczone tłumy londyńczyków, które w entuzjastyczny sposób witały powracającego do kraju monarchę.

CHAMBERLAIN U KRÓLA

LONDYN, 22. 6. Premier Chamberlain udał się o godz. 21.30 do pałacu buckinghamskiego, gdzie został przyjęty przez króla.

Silne więzy łączą Ententę Bałkańską

BUKARESZT, 22. 6. Tutajże koła polityczne oceniają wypadki podróży min. Gafencu do Ankary i Aten następująco:

Rumunia, Turcja, Grecja są

Aresztowanie postów w protektoracie

BRNO, 22. 6. Gestapo przeprowadziła w Brnie szereg aresztowań. Poniedziałek aresztowanymi znajdują się kilku a. postów do parlamentu czeskosłowackiego.

dziś zdecydowane bardziej, niż kiedykolwiek walczyć stanowczo o utrzymanie spójności i niezależności Ententy Bałkańskiej. Gotowi są także uczynić wszystko dla przyłączenia Bułgarii do współpracy w tej lub innej formie, jednakże o ustępstwach terytorialnych na rzecz Bułgarii nie ma mowy.

W Ankarze poinformowano min. Gafencu w sposób wyraźny, że Turcja jest zdecydowana w każdym wypadku wypełnić zobowiązania swoje tak wobec sojuszników bałkańskich, jak i wobec Anglii i Francji.